

Εισροές

# Χοιροτροφία

Διατίθεται δωρεάν μαζί με το Profi

**ελλiηνοποιήσεις,**  
ποιος πληρώνει το βαρκάρη

**με εφαιτήριο**  
**την ποιότητα**  
**αφειτηρία**  
**αναδιαρθρώσεων**  
**οι ακριβές**  
**ζωοτροφές**

**τα σχέδια της ομοσπονδίας**  
**για το σούπερ σφαγείο**

## Ένζυμα – Η απάντηση της DSM στο διαρκώς αυξανόμενο κόστος ενέργειας & πρωτεΐνης

Η συνεργασία της **DSM Nutritional Products** με την μεγαλύτερη παραγωγό ενζύμων στον κόσμο, τη **NOVOZYMES**, φέρνει την ποιότητα, την αξιοπιστία και τα καινοτόμα προϊόντα στο χώρο των ενζύμων που προορίζονται για χρήση στη ζωική παραγωγή.

Τα ένζυμα με τις εμπορικές επωνυμίες **RONOZYME (P, WX, VP)** και **ROXAZYME G2G**, έχοντας άριστα τεχνικά χαρακτηριστικά, αποτελούν σήμερα την πιο αξιόπιστη λύση στην αύξηση της παραγωγικότητας με την ταυτόχρονη μείωση του κόστους διατροφής.

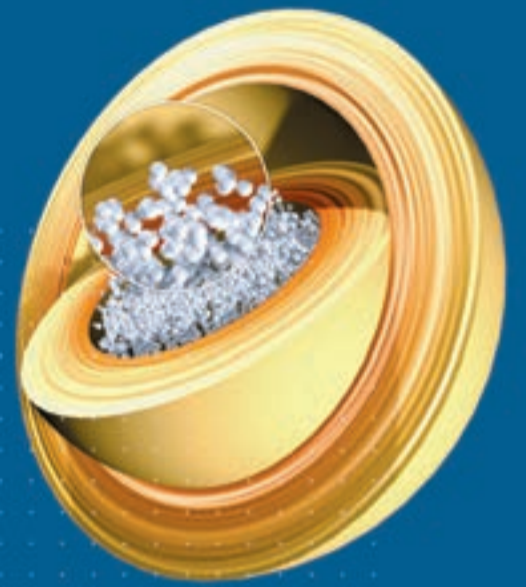


Προϊόν	Εφαρμογή-επίδραση
RONOZYME P 5000 (CT)	Σε όλες τις ζωοτροφές <ul style="list-style-type: none"> <li>• Απελευθέρωση του δεσμευμένου φωσφόρου των ζωοτροφών</li> </ul>
RONOZYME WX (CT)	Σιτάρι, σίκαλη, τριτικάλη <ul style="list-style-type: none"> <li>• Μείωση των αντιδιαιτητικών επιδράσεων των συγκεκριμένων ζωοτροφών</li> <li>• Βελτίωση της μετατρεψιμότητας της τροφής</li> <li>• Αύξηση της ενέργειας</li> <li>• Μείωση του κόστους</li> </ul>
RONOZYME VP (CT)	Πρωτεϊνούχες ζωοτροφές: σόγια, ηλίανθο, κηλ <ul style="list-style-type: none"> <li>• Αύξηση της πεπτικότητας της ολικής πρωτεΐνης άρα και των απαραίτητων αμινοξέων</li> <li>• Αύξηση της ενέργειας</li> <li>• Μείωση του κόστους</li> </ul>
ROXAZYME G2G	Σε όλες τις ζωοτροφές

## CYLACTIN®

Το προβιοτικό της επιλογής σας

DSM Product



- Σταθεροποιεί τη γαστρεντερική μικροχλωρίδα
- Μειώνει τις διάρροιες και τη θνησιμότητα των χοιριδίων
- Μειώνει τον αριθμό των κρουσμάτων MMA στις χοιρομητέρες
- Βελτιώνει τη συνολική απόδοση και υγεία των ζώων
- Προστατευμένη μορφή για σταθερότητα κατά τη πελετοποίηση

DSM Product

## UNLIMITED WELFARE

ΜΕ ΤΟ VENOVIALL® ΒΟΗΘΑΜΕ ΤΟΥΣ ΧΟΙΡΟΥΣ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ

Το Venovital® είναι ένα αποτελεσματικό και ασφαλές προσθετικό ζωοτροφών για χρήση στη τροφή των χοιριδίων και των παχυνόμενων χοίρων.

Είναι εγκεκριμένο ως οξυνοποιητής για τους παχυνόμενους χοίρους σε δοσολογία μεταξύ 5 και 10 κιλά/τόνο τροφής και ως "άλλα προσθετικά για ζωοτεχνική χρήση" για τα απογαλακτισμένα χοιρίδια σε δοσολογία 5 κιλά/τόνο τροφής.

### Τα οφέλη του Venovital®

- Βελτιωμένη ημερήσια αύξηση ζώντος βάρους και μετατρεψιμότητα τροφής στα απογαλακτισμένα χοιρίδια και τους χοίρους
- Παρεμπόδιση της ανάπτυξης του E. Coli και της Σαλμονέλλας
- Μείωση των επιπέδων της αμμωνίας στους θαλάμους του χοιροστασίου
- Λιγότερα αναπνευστικά και διάρροιες και συνεπώς λιγότερες θεραπευτικές παρεμβάσεις

### Το Venovital® βοηθά:

- Στη βελτίωση της οικονομικής απόδοσης της χοιροτροφικής εκμετάλλευσης
- Στη βελτίωση της ευζωίας των χοιριδίων και των παχυνόμενων χοίρων
- Στη διαμόρφωση καλύτερων συνθηκών εργασίας για το προσωπικό της μονάδας

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο τμήμα πωλήσεων και τεχνικής υποστήριξης της **DSM Nutritional Products Hellas**

Unlimited. **DSM**

DSM Nutritional Products Hellas  
Πηγάσου 14, 15125 Μαρούσι, Τηλ.: 210 8774000, Fax: 210 6850624  
[www.dsmnutritionalproducts.com](http://www.dsmnutritionalproducts.com)



Αγαπητοί αναγνώστες,

**Η** ελληνική επιχειρηματική χοιροτροφία έχει κάνει τα τελευταία χρόνια πολύ μεγάλες προόδους. Η Ελλάδα παράγει ίσως το ποιοτικότερο χοίρειο κρέας στον κόσμο, καθότι η διατροφή των χοίρων είναι αποκλειστικά φυτικής προέλευσης, με τους δημητριακούς καρπούς στο σιτηρέσιο να αποτελούν ποσοστό της τάξης του 70%, σε αντίθεση με τη διατροφή των χοίρων στη Βόρεια και Δυτική Ευρώπη. Στις χώρες αυτές τα δημητριακά μόλις που καλύπτουν το 35% του σιτηρεσίου των ζώων, ενώ το υπόλοιπο αποτελούν βιομηχανικά «απόβλητα».

Είναι λοιπόν λογικό να καταλάβει κανείς, γιατί οι καταναλωτές ζητούν εγχώριο χοιρινό κρέας και γιατί οι κρεοπώλες «βαφτίζουν» τα ξένα ως «ελληνικά». Την τρέχουσα περίοδο, η εγχώρια χοιροτροφία αντιμετωπίζει δύο εξωγενή προβλήματα, τις «ελληνοποιήσεις» και μια πολλαπλή πρόκληση. Με τις συντονισμένες προσπάθειες Πολιτείας και χοιροτρόφων θα μπορούσε όμως να τα αντιμετωπίσει.

Η διεθνής παραγωγή χοιρείου κρέατος παρουσιάζεται αυξημένη, με αποτέλεσμα την καθήλωση ή ακόμη και την πτώση των διεθνών τιμών. Οι τιμές των δημητριακών έχουν αυξηθεί σημαντικά και πλήττουν ιδιαίτερα την εγχώρια χοιροτροφία. Εδώ η Πολιτεία μπορεί να παρέμβει αποφασιστικά, έτσι ώστε η απάτη των «ελληνοποιήσεων» να παταχθεί αποτελεσματικά.

Έτσι το εγχώριο χοιρινό θα μπορεί να πωλείται σχετικά άνετα, δεδομένου ότι καλύπτει μόλις το 40% της εγχώριας κατανάλωσης και μάλιστα σε ικανοποιητικές τιμές. Για τις τιμές των δημητριακών, ίσως η μαζική αγορά τους, για λογαριασμό πολλών κτηνοτρόφων, θα μπορέσει να πετύχει χαμηλότερες τιμές.

Επιπλέον, οι επιχειρηματίες χοιροτρόφοι θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση της σύγχρονης πολλαπλής πρόκλησης, που αντιμετωπίζει ο κλάδος. Η εκτροφή των χοίρων οφείλει να λαμβάνει υπόψη της, τους κανόνες ευζωίας. Παράλληλα, πρέπει να προστατεύεται η υγεία των εργαζομένων στα χοιροστάσια, το περιβάλλον των μονάδων με σωστή διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και η υγεία των καταναλωτών. Αυτό σημαίνει πιστοποίηση της παραγωγής, επίβλεψη και έλεγχο, παρά το ότι ανεβάζουν το κόστος παραγωγής.

Για να μην καταστραφεί η εγχώρια χοιροτροφία, οι «ελληνοποιήσεις» πρέπει να μηδενισθούν το ταχύτερο δυνατό και ιδιαίτερα προτού να είναι ήδη αργά. Τέλος, πρέπει να αναληφθεί συντονισμένη καμπάνια προβολής του εγχώριου χοιρείου κρέατος.

### σελ. 4-5

“Ϊου” στα ξένα λόγω της αναμφισβήτητης υπεροχής του ελληνικού χοιρείου κρέατος φώναξε το “στρογγυλό τραπέζι” της χοιροτροφίας

- Με ευρωπαϊκό αέρα το πολυμετοχικό ελληνικό σφαγείο

### σελ. 6-7

Η ελληνική προοπτική στην παγκόσμια αγορά του χοιρινού

### σελ. 8-9

Τα “πώς” και τα “πρέπει” της υγειούς και λειτουργικής εκμετάλλευσης

- Μόνο ο ενημερωμένος καταναλωτής θα επιλέξει χοιρινό βιολογικής εκτροφής

### σελ. 10-11

Μπρώο χοίρων και πρόγραμμα Q-PORKCHAINS “απογειώνουν” την ελληνική χοιροτροφία

### σελ. 12-15

Μόνο το πιστοποιημένο προϊόν είναι πραγματικά επώνυμο

### σελ. 16-17

Οι ταμειακές μηχανές είναι εδώ και εξασφαλίζουν το μέλλον του κλάδου

## σελ. 18

Στυλιανός Δεληγιώργης, Καθηγητής  
Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών



#### Εισροές

Έκτακτη έκδοση  
για τη Χοιροτροφία  
Ιανουάριος 2008

Διατίθεται δωρεάν  
μαζί με το Profi

Ιδιοκτησία  
Green Box O.E.  
Απόλλωνος 1 & Νίκης,

Σύνταγμα,  
105 57, Αθήνα  
Τηλ. 210 3232905,  
Fax 210 3232967  
E-mail: agronews@agronews.gr  
Εκδότης / Διευθυντής  
Γιάννης Πανάγος

Αρχισυνταξία  
Ελένη Δούσκα  
Ειρήνη Σκρέκη

Ειδικός συνεργάτης  
Ηλίας Εμμανουηλίδης  
Art director  
Μπέτυ Σπανού  
Πρόισταμένη ατελιέ  
Αθηνά Βέν  
Σελιδοποίηση  
Δήμητρα Λαδά  
Διαφήμιση  
Παναγιώτης Αραβαντινός  
Βέτα Μπουζαλάκου

Διανομή  
ΕΥΡΩΠΗ Πρακτορείο  
Διανομής Τύπου Α.Ε.

Eisroes Greece  
Published by Green Box G.P.  
Apollonos 1 & Nikis,  
GR-10557  
Athens Greece,  
Tel.: +30 210 3232905  
E-mail: eisroes@agronews.gr

# Τιμές δημητριακών και «ελληνοποιήσεις», αγκάθι για τη χοιροτροφία



**Τ**ο δυσεπίλυτο πρόβλημα της ραγδαίας αύξησης των τιμών των δημητριακών, που αντιμετωπίζει το σύνολο της ελληνικής κτηνοτροφίας και η...

κακή συνθήκη των κρεοπωλών να πωλούν το ξένο χοιρινό κρέας ως ελληνικό κυριάρχησαν στο «στρογγυλό τραπέζι», που διοργάνωσαν οι Εισροές τη Δευτέρα 5 Νοεμβρίου, σε μια προσπάθεια να καταγράψουν τις δυσκολίες αλλά και τις ενδιαφέρουσες προοπτικές του κλάδου της ελληνικής χοιροτροφίας.

Ωστόσο, με ατού την εκλεκτή ποιότητα του κρέατος και τη σταδιακή βελτίωση του κλάδου γενικά, κατεύθυνση στην οποία συναίνεσε η πλειοψηφία των παρευρισκομένων, το ελληνικό χοιρινό κρέας δηλώνει δυναμικά το «παρόν», γεννώντας αισιόδοξα μηνύματα για το μέλλον του, αλλά και τη μετέπειτα πορεία του.

Στο «στρογγυλό τραπέζι» έλαβε μέρος η πλειοψηφία της χοιροτροφικής επιχειρηματικότητας της χώρας και συγκεκριμένα, καταξιωμένοι χοιροτρόφοι και επιστήμονες - χωρίς όμως, όσοι από αυτούς είναι και πρόεδροι κτηνοτροφικών ενώσεων - να ξεχάσουν την συνδικαλιστική τους ιδιότητα. Μεταξύ των συμμετεχόντων, ο Καλλιέργης Αναστάσιος, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Χοιροτρο-

φικών Συλλόγων Ελλάδας, Αρκούδας Γεώργιος, πρόεδρος του Πανθεσσαλικού Συλλόγου Χοιροτρόφων, Βλάχος Ηλίας, Πέκτορας Γ.Π.Α., Δελιγιώργης Στυλιανός, καθηγητής-ζωοτέχνης Γ.Π.Α., Διδάγγελος Γιώργος, κάτοχος χοιροτροφικής μονάδας στην Καρδίτσα, Κάλφας Ηλίας, πιστοποιητής της A-cert, Λεοντίδης Λεωνίδας, Αναπλ. καθηγητής-κτηνίατρος, Παν/μίου Θεσσαλίας, Μπούρας Ιωάννης, Γεν. Γραμματέας Πανθεσσαλικού Συλλόγου Χοιροτρόφων, Ξηρομερίτης, χοιροτροφική μονάδα, Ποντίκης Γεώργιος, χοιροτροφική μονάδα και παραγωγή υβριδίων χοίρων σε Κατερίνη και Ξάνθη, Χρήστου Γεώργιος, Γεν. Γραμματέας της ομοσπονδίας χοιροτροφικών συλλόγων Ελλάδας και Μυλωνά Καίτη, κτηνίατρος.

## Υπεροχή ελληνικού χοιρινού κρέατος

Ενώ οι τιμές πώλησης του χοιρινού κρέατος μένουν σταθερές τα τελευταία χρόνια, ο πληθωρισμός και ιδιαίτερα οι τιμές των δημητριακών έχουν πάρει την ανηφόρα, όπως τόνισε ο κ. Καλλιέργης, για να συμπληρώσουν λίγο αργότερα και οι υπόλοιποι συμμετέχοντες ότι «το βασικό σιτηρέσιο των χοίρων στην Ελλάδα αποτελείται από δημητριακούς καρπούς, ενώ στη βόρεια Ευρώπη από βιομηχανικά απόβλητα και βοθορλή-

ματα», γεγονός το οποίο βεβαιώνει περίτρανα την υπεροχή του ελληνικού χοιρινού κρέατος.

## «Ξου» στα ξένα

Παρόλο που η εγχώρια παραγωγή καλύπτει μόλις το 40% των αναγκών σε χοιρινό και το υπόλοιπο εισάγεται, στην αγορά πωλείται χοιρινό κατά 90% σαν ελληνικό, επισήμανε ο κ. Διδάγγελος. Το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στους κρεοπώλες που λειτουργούν σαν «χασάπηδες» της ελληνικής χοιροτροφίας. Με παρέμβασή τους, ο κ. Αρκούδας και η κ. Μυλωνά, έκριναν επιτακτική την ανάγκη ύπαρξης αυστηρών προστίμων και εντατικών ελέγχων των ταμειακών μηχανών.

Για την αποτελεσματική πάταξη της απάτης των «ελληνοποιήσεων», το ισοζύγιο χοιρινού κρέατος θα πρέπει να εφαρμόζεται παντού-συμφώνησαν οι παρευρισκόμενοι-τόσο στα σφαγεία, όσο και στα τυποποιητήρια, τα αθλητοποιεία και κονσερβοποιεία και ιδιαίτερα στους κρεοπώλες λιανικής. Στις αποδείξεις λιανικής πώλησης κρίνεται αναγκαίο να αναγράφεται το γράμμα «Ε» για το εγχώριο κρέας και το «Ξ» για τα ξένα.

Έτσι και με τη χρήση του κατάλληλου λογισμικού θα μπορεί να αθροίζεται η πωληθείσα ποσότητα και το είδος του χοιρινού κρέατος, προκει-

μένου να συγκρίνεται με τα σχετικά τιμολόγια αγοράς. Για να λειτουργήσει το σύστημα θα πρέπει να είναι ανάλογοι οι έλεγχοι από κτηνιάτρους και τα πρόστιμα να είναι τσουχτερά.

## Βήματα πρόδου

Η εγχώρια χοιροτροφία παρουσιάζει σημαντική βελτίωση, τόνισαν οι καθηγητές κ.κ. Δελιγιώργης και Λεοντίδης, καθώς ο δείκτης μεταπρεσμιότητας κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, ενώ οι σταβλικές εγκαταστάσεις εκσυγχρονίζονται και το κόστος παραγωγής συμπίεζεται. Η πρόοδος έρχεται κάνοντας μικρές κινήσεις. Ο κ. Μπούρας έκανε λόγο για την εφαρμογή ευέλικτων σχεδίων βελτίωσης, ώστε να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των χοιροτροφικών μονάδων, ενώ ο κ. Βλάχος τόνισε την αναγκαιότητα του συντονισμού των δράσεων. Στην ανάγκη πιστοποίησης του χοιρινού κρέατος επικεντρώθηκε ο κ. Κάλφας, τονίζοντας παράλληλα ότι τα αναφερόμενα προβλήματα θα πρέπει να δίδονται για έρευνα στα πανεπιστήμια.

Ο κ. Χρήστου είναι της γνώμης ότι για τη συμπίεση του κόστους των δημητριακών θα πρέπει να γίνουν μαζικές και συλλογικές αγορές μεγάλων ποσοτήτων, ώστε να επιτυγχάνονται χαμηλές τιμές. Σε σχετικές μελέτες για τη χοιροτροφία αναφέρθηκε ο κ. Ποντίκης.



απαριθμούνται στις 500, με συνολικό πληθυσμό χοιρομητέρων, που διαμορφώνεται στις 95.000 και προσφέρει για σφαγή 1,5 εκατ. χοιρινού κρέατος το χρόνο. Ειδικότερα τα κυριότερα προβλήματα που εμφανίζει ο τομέας αυτός συνοψίζονται στα παρακάτω:

- Η διάθεση αρδευόμενων εκτάσεων για ισχυρά επιδοτούμενες καλλιέργειες, που αποτρέπουν την καλλιέργεια απαραίτητων ζωοτροφών
- Οι αδυναμίες της φυτικής παραγωγής, όπως ο μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος και η μονοκαλλιέργεια που οδηγεί στην ανεπάρκεια ζωοτροφών και στη μη σύνδεση ζωικής και φυτικής παραγωγής
- Ο ανταγωνισμός των ζωικών προϊόντων από τα ομοειδή άλλων χωρών και ιδίως των χωρών της Ε.Ε.
- Η ανεπαρκής οργάνωση και η κακή διαχείριση των κτηνοτροφικών

**Ε**ίτε ως μεγαλόπνοη ιδέα, γιατί όμοιά της δεν έχει καταγραφεί ποτέ στα ελληνικά δεδομένα, είτε ως λύση μονόδρομο, γιατί οι υφιστάμενες συνθήκες έχουν ωθήσει τον κλάδο σε οριακό σημείο, το συμπέρασμα είναι ένα... Το εγχείρημα της Ομοσπονδίας Χοιροτροφικών Συλλόγων Ελλάδος, που αφορά στη σύσταση ενός φορέα, υπό τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, με στόχο τη δημιουργία ενός και μοναδικού βιομηχανικού σφαγείου – τεμαχιστηρίου – τυποποιητηρίου χοιρείου κρέατος, που θα αποβλέπει στην αντικατάσταση του συνόλου των υφιστάμενων σφαγείων και την κάλυψη των χοιροτρόφων όλης της χώρας, έχει πραγματικά καταφέρει να θέσει τον κλάδο στο επίκεντρο της κτηνοτροφίας και πάνω από όλα να... ξυπνήσει ελλήνες.

Πρόκειται για ένα άκρως φιλόδοξο πλάνο, που σχεδιάζεται να υλοποιηθεί υπό την κεντρική ιδέα του συνεργιζοσθαι, προκειμένου να αποτελέσει το μοναδικό σύνδεσμο μεταξύ παραγωγών και εμπόρων. Βάσει των προβλήσεων των χοιροτρόφων, η νέα μονάδα θα ξεκινήσει με 500.000 χοιρινά, που αποτελούν το 25% του συνόλου της χώρας, με προοπτική, εφόσον αξιοποιούνται 300-600 χοιρινά/ώρα, να ξεπεράσουν το 1.000.000 και να προσεγγίσουν το 1.200.000 ετησίως.

Το τελευταίο διάστημα τα μέλη της Ομοσπονδίας προσανατολίζονται στην εξεύρεση του οικοπέδου που θα φιλοξενήσει τις απαραίτητες εγκαταστάσεις του σφαγείου, με τη Λάρισα και τα Τρίκαλα να συγκεντρώνουν τις περισσότερες πιθανότητες. Σύμφωνα με τους σχεδιασμούς, το οικόπεδο πρέπει να έχει έκταση περίπου 200 στρέμματα.

Παράλληλα, με γοργούς ρυθμούς δρομολογούνται ενέργειες για τη δημι-

# Θέμα... χρόνου το σούπερ σφαγείο

ουργία του καταστατικού, τη σύσταση του φορέα και την έκδοση μετοχών.

Σημειώνεται ότι η εταιρεία θα είναι πολυμετοχική, με τα μέλη να συνεισφέρουν στο μετοχικό κεφάλαιο. Εάν όλα δρομολογηθούν μέσα στους επόμενους 2 μήνες, η υλοποίηση του έργου (αγορά οικοπέδου, διαμόρφωση εγκαταστάσεων) αναμένεται να ξεκινήσει το Μάρτιο, κάτι που επιβεβαιώνεται και δια στόματος του προέδρου της Ομοσπονδίας Χοιροτροφικών Συλλόγων Ελλάδος, κ. Α. Καλλιέργη.

Πρόσφατα τα μέλη της Ομοσπονδίας πραγματοποίησαν με μεγάλη επιτυχία μια εκστρατεία ενημέρωσης των χοιροτρόφων όλης της χώρας, διοργανώνοντας επισκέψεις και συγκεντρώσεις σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας όπως Αγρίνιο, Φιλιππιάδα, Ξάνθη, Δράμα, Βέροια, Κατερίνη, Τρίκαλα, Χαλκίδα.

Τα αποτελέσματα εμφανίζονται ιδιαίτερα θετικά, πέρα από το αναμενόμενο, με τη συντριπτική πλειοψηφία των χοιροτρόφων να δηλώνει υπέρμαχη του εγχειρήματος, θεωρώντας την υλοποίησή του κάτι περισσότερο από επιτακτική και το ίδιο ως τη «μοναδική λύση διάσωσης του κλάδου».

## Η γέννηση της ιδέας

Πρότυπο της Ομοσπονδίας, η ιδέα της οποίας γεννήθηκε πριν από δύο χρόνια, αποτέλεσαν τα σύγχρονα ευρωπαϊκά σφαγεία, ενώ ένθερμος υποστηρικτής είναι και ο υπουργός Αγρο-

τικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Αθ. Κοντός. Η ιδέα των μελών κινήθηκε αρχικά γύρω από τη δημιουργία τριών σφαγείων, αλλά γρήγορα ξεχάστηκε, αφού κρίθηκε περισσότερο κατάλληλη η σύσταση ενός μόνο φορέα.

Πρόσφατα, μια επταμελής επιτροπή χοιροτρόφων από όλη την Ελλάδα, ταξίδεψε στο εξωτερικό, ξεναγήθηκε στις εγκαταστάσεις σύγχρονων σφαγείων της Ολλανδίας και της Δανίας και πραγματοποίησε συναντήσεις με ειδικούς, με στόχο την άντληση της απαραίτητης τεχνογνωσίας και την υιοθέτηση των προηγμένων κανόνων υγιεινής, ψύξης και ποιοτικής κατάταξης, που εφαρμόζουν στο εξωτερικό.

## Αδυναμίες και υφιστάμενη κατάσταση

Κάτι περισσότερο από επιτακτική κρίνεται η υλοποίηση του εγχειρήματος, αφού ιδιαίτερα κρίσιμα είναι τα προβλήματα που σκιαγραφούν το υφιστάμενο τοπίο στον κλάδο, μαρτυρώντας ότι τα περιθώρια στενεύουν στην αγορά ολοένα και περισσότερο.

Σήμερα, στην Ελλάδα ο αριθμός των υφιστάμενων σφαγείων ανέρχεται στα 130 εκατ., των οποίων τα περισσότερα ιδιωτικά, που δεν διαθέτουν την απαραίτητη δυναμική στην εμπορία χοιρείου κρέατος και υπολειπορούν. Ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα αποτελεί και η εύρεση κεφαλαίων.

Οι επιχειρηματικές μονάδες

εκμεταλλεύσεων στη χώρα μας

- Το υψηλό κόστος και οι δυσμενείς όροι χρηματοδότησης και το μεγάλο ύψος των απαιτούμενων επενδύσεων (τα υψηλά επιτόκια)
- Η έλλειψη ολοκληρωμένων ελέγχων από την παραγωγή μέχρι τη διάθεση των προϊόντων σε ενιαία βάση
- Η έλλειψη, ως τώρα, σωστών και ισχυρών συνεταιριστικών οργανώσεων και επαγγελματικών οργανώσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να παρέχουν ουσιαστική βοήθεια στον επιχειρηματία κτηνοτρόφο, όχι μόνο στον τομέα την τεχνικής στήριξης αλλά και στον τομέα της διάθεσης των προϊόντων του.

## Οι ζωοτροφές

Σε αδιέξοδο έχει οδηγήσει τους χοιροτρόφους η πρωτοφανής άνοδος των τιμών των ζωοτροφών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2006 αγόραζαν το σιτάρι στην τιμή των 1,75 ευρώ, ενώ τη φετινή χρονιά η τιμή του σκαρφάλωσε στα 2,80 ευρώ.

Η τιμή της σόγιας, αν και καθυστέρησε, ακολούθησε εντέλει την ανοδική πορεία των υπόλοιπων προϊόντων, αγγίζοντας τα 320 ευρώ/τόνος το 2007, όταν ένα χρόνο πριν είχε διαμορφωθεί στα 240 ευρώ/τόνος.

Με τη σειρά τους, τα υποπροϊόντα του σίτου σχεδόν διπλασιάστηκαν, αφού τη φετινή χρονιά ανήλθαν στα 210 ευρώ/τόνος, έναντι 110 ευρώ την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

# Στο καλό σιτηρέσιο, η ελληνική συνταγή για θέση στην αγορά



**Αικατερίνη Μυλωνά,  
Κτηνίατρος, Σύμβουλος  
Ανάπτυξης Κτηνοτροφίας**

**Σ**την ιδιωτική αποθεματοποίηση στο χοιρινό κρέας προχώρησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τις 29 Οκτωβρίου 2007, σε μια προσπάθεια να ανακοπεί η συνεχής μείωση των τιμών, αποτέλεσμα της αύξησης της παραγωγής.

Η κατάσταση για τους παραγωγούς έχει επιδεινωθεί, λόγω και του υψηλού κόστους των ζωοτροφών, με αποτέλεσμα οι παραγωγοί να έχουν διπλή απώλεια στο εισόδημά τους, να πωλούν το κρέας σε χαμηλές τιμές,

αλλά και να πληρώνουν πολλά για ζωοτροφές. Αυτά τα δύο γεγονότα αρκούν για να περιγράψουν την παγκόσμια κατάσταση του τομέα της χοιροτροφίας.

Σύμφωνα με παγκόσμια στατιστικά δεδομένα, η παραγωγή χοιρινού κρέατος αυξήθηκε την περίοδο 1990-1995 κατά 14,6%, την περίοδο 1995-2000 κατά 12,5%, ενώ η αύξηση της παραγωγής την περίοδο 2000-2005 ήταν της τάξης του 19,2%. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του FAO, για το 2006 η αύξηση ήταν 3,3%, ενώ για το 2007 προβλέπεται αύξηση κατά 3,1%, που σημαίνει 3,3 εκατ. τόνους.

Γεωγραφικά, η Ασία έχει πλέον καταλάβει την πρώτη

θέση στην παραγωγή χοιρινού κρέατος, με ποσοστό 50% για το 2000. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Ευρώπη μαζί με τη Ρωσία, στην τρίτη η Βόρεια και Κεντρική Αμερική, στην τέταρτη θέση η Λατινική Αμερική και τέλος στην πέμπτη θέση η Αφρική.

Η Κίνα μόνη της κατείχε μερίδιο 46% της παγκόσμιας παραγωγής, για τα έτη 2000-2003, ενώ μετά το 2004 το μερίδιό της αυξήθηκε στο 47-48%. Από την Ασία ακολουθούν οι Φιλιππίνες και η Ταϊλάνδη. Οι ευρωπαϊκές χώρες (κυρίως Δανία και Βέλγιο) βρίσκονται χαμηλά στον κατάλογο παραγωγών χοιρινού κρέατος, στην παγκόσμια κατάταξη.

Σύμφωνα με τους αναλυτές του FAO, αναμένεται μείωση του ρυθμού ανάπτυξης της παραγωγής, λόγω των αυξημένων τιμών των ζωοτροφών. Παρ' όλη αυτά, στη Βραζιλία η παραγωγή συνεχίζει να αυξάνεται, ενώ στη Κίνα οι αυξημένες τιμές των ζωοτροφών δεν φαίνεται να ανακόπτουν το ρυθμό ανάπτυξης, λόγω της αυξημένης ζήτησης, εξαιτίας της ανόδου του βιοτικού επιπέδου.

## Η εκδοχή της Ελλάδας

Με αυτά τα δεδομένα στην παγκόσμια αγορά χοιρινού κρέατος, μια μικρή χώρα σαν την Ελλάδα και με ελάχιστο μερίδιο στην αγορά (όταν

μάλιστα δεν καλύπτει ούτε το 50% των αναγκών της εγχώριας κατανάλωσης), δεν μπορεί να κάνει πολλά πράγματα. Μπορεί όμως να επιχειρήσει να εκσυγχρονίσει τον κλάδο και να του προσδώσει προστιθέμενη αξία, με την παραγωγή διαφοροποιημένων προϊόντων και ασφαλών για τη δημόσια υγεία.

Για να μπορέσει ο χοιροτρόφος να επιτύχει τους στόχους αυτούς θα πρέπει να έχει υψηλότερες αποδόσεις, οι οποίες επιτυγχάνονται όχι μόνο με την εισαγωγή ζώων από το εξωτερικό, αλλά πρωταρχικά με τη σωστή διαχείριση της χοιροτροφικής εκμετάλλευσης.

Θα πρέπει να γίνει σαφές ότι η σύγχρονη αντίληψη για τη χοιροτροφική παραγωγή χαρακτηρίζεται από το σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον, τη συμμόρφωση προς τους κανόνες υγείας και ευζωίας των εκτρεφόμενων ζώων και την παραγωγή ζωοκομικών προϊόντων αποδεκτής υγειονομικά ποιότητας.

## Ποιότητα του χοιρινού

Ο όρος ποιότητα, με τη σύγχρονη σημασία του, αφορά, κατά κύριο λόγο, στην ιδιότητα του προϊόντος να διασφαλίζει πλήρως την υγεία του καταναλωτή. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα και για την προστασία της υγείας του προσωπικού, που εργάζεται στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις και παράλληλα να διαφυλάσσεται το φυσικό περιβάλλον.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, είναι απαραίτητη η λειτουργία των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων, στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου και νομοθετικά κατοχυρωμένου προγράμματος κτηνιατρικής διαχείρισης.

Η εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος θα συμβάλει καθοριστικά στην επίτευξη των παραπάνω στόχων, σε

συνεργασία βέβαια με τους παραγωγούς και τους περαιτέρω υπεύθυνους φορείς (υγιεινολόγοι κτηνίατροι, κρεοσκόποι κτηνίατροι κ.λ.π.). Παράλληλα, θα συμβάλει σημαντικότερα στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της ελληνικής χοιροτροφίας, σε συνδυασμό με την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.

#### Υγεία των χοίρων

Στα πλαίσια της κτηνιατρικής διαχείρισης της υγείας των χοίρων εντάσσονται τα μέτρα κτηνιατρικής προστασίας και τα μέτρα βιοασφάλειας. Πρόκειται για δύο όρους σχετικά νέους για τα δεδομένα της ελληνικής κτηνοτροφικής παραγωγής. Η κτηνιατρική προστασία αφορά σε όλα τα απαραίτητα μέτρα, που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε επίπεδο στάβλου, για την ελαχιστοποίηση των παραγόντων που ευνοούν την είσοδο και εξάπλωση ορισμένων παθογόνων μικροοργανισμών.

Ως «βιοασφάλεια», ορίζεται η διασφάλιση των ζώων από τη μετάδοση λοιμωδών νοσημάτων, παρασίτων και άλλων παθογόνων μικροοργανισμών, τα οποία μπορούν να εισέλθουν και να εξαπλωθούν σε μια κτηνοτροφική εκμετάλλευση με διάφορους τρόπους.

#### Προέλευση του κρέατος

Ένα πάγιο αίτημα των χοιροτρόφων, αλλά και όλων των κτηνοτρόφων εί-

ναι η αναγνώριση της προέλευσης του κρέατος, ώστε να μη γίνεται παραπλάνηση του καταναλωτικού κοινού, όσον αφορά στο κρέας που αγοράζουν. Οι χοιροτρόφοι προτείνουν ο έλεγχος του κρέατος για την αποφυγή των ελληνοποιήσεων να γίνεται μέσω των ταμειακών μηχανών.

Τις τελευταίες ημέρες γίνεται αυτή η συζήτηση και στα υπουργικά γραφεία. Μέχρι να γίνει νομοθετική διάταξη, ο έλεγχος θα γίνεται μέχρι τα κρεοπωλεία, χωρίς να τα συμπεριλαμβάνει, μέσω των ισοζυγίων κρέατος.

#### Ισοζύγια χοιρινού κρέατος

Στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως με αριθμό Φύλλου 1874 δημοσιεύτηκε η Κοινή Απόφαση των υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης και Οικονομικών, για την τήρηση και τον έλεγχο των ισοζυγίων του χοιρινού κρέατος στις μονάδες σφαγής, τεμαχισμού, τυποποίησης, μεταποίησης κρέατος και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων. Για τους παραβάτες προβλέπονται αυστηρές ποινές, σύμφωνα με την απόφαση.

Η ΚΥΑ καθορίζει τα μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, μεταποίησης, τυποποίησης, διακίνησης και εμπορίας κρεάτων, με κεντρική αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή της, τη Γενική Διεύθυνση Ζωικής Παραγωγής, η οποία δίνει τις σχετικές κατευθύνσεις.

Σύμφωνα με αυτές τις κατευθύνσεις, υποχρέωση κατάρτισης μηνιαίων ισο-

ζυγίων χοιρινού κρέατος έχουν όλες οι μονάδες που προαναφέραμε, χωρίς ωστόσο να συμπεριλαμβάνονται σε αυτές και τα κρεοπωλεία.

Οι μονάδες αυτές υποχρεούνται να αποστέλλουν στις αντίστοιχες Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, κάθε μήνα, το αργότερο ως το τέλος του επόμενου συμπληρωμένου το σχετικό έγγραφο.

#### Συνέπειες

Στην περίπτωση που τα απεσταλμένα ισοζύγια είναι ελλιπή ή λανθασμένα, η Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης ενημερώνει την επιχείρηση. Αυτή, αν δεν συμμορφωθεί, κοινοποιούνται τα στοιχεία της στην Κεντρική Υπηρεσία για την επιβολή κυρώσεων, που οι αυστηρότερες, όσον αφορά στα πρόστιμα, φτάνουν το 3% του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Επίσης, άλλες παραβάσεις τιμωρούνται με απαγόρευση συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς ή ακόμη και ανάκληση της άδειας λειτουργίας.

Η τήρηση των μηνιαίων ισοζυγίων δεν εφαρμόζεται στον τεμαχισμό και στην αποθήκευση του νωπού κρέατος, που επιτελείται σε καταστήματα λιανικής πώλησης ή σε χώρους δίπλα στα σημεία πώλησης, όπου ο τεμαχισμός και η αποθήκευση πραγματοποιούνται με μοναδικό σκοπό την άμεση, χωρίς μεταπώληση, και επιτόπου πώληση στον καταναλωτή.

## «Βιομηχανική Χοιροτροφία»: Επανάκαμψη ή requiem;

Η πρόταση ήρθε ξαφνικά: «Γράψε κάτι για τη χοιροτροφία! Ο προτείνων, αξιόλογος καθ' όλα συνάδερφος Γεωπόνος, από την ποιοτική και διεισδυτική Agrenda. Οι αντιρρήσεις αυθόρμητες: «Γιατί εγώ; Υπάρχουν τόσοι και τόσοι πιο δόκιμοι από μένα! Αυτόκλητος συνήγορος στο «να γράψω κάτι» ο γιος μου. Το επιχείρημα... καταλυτικό: «Όλοι οι Έλληνες διαθέτουν δυο πράγματα: πισινό και άποψη! Γράψε λοιπόν την άποψή σου!»

Να 'μαστε λοιπόν εδώ Αντρέα!

Μια φορά κι ένα καιρό η χοιροτροφία στην Ελλάδα κάλυπτε το 85% της εγχώριας ζήτησης. Σήμερα καλύπτει μετά βίας το 35%. Τις πταίει; Η εμπλοκή είναι μία –λέγαμε στο στρατό – τα αίτια πολλα. Αναφέρω μερικά: Τα λιπαστικά επιτόκια, τα αρνητικά Νομισματικά Εξισωτικά Ποσά (Ν.Ε.Π.), η αβελητηρία των εκάστοτε ιθυνόντων για να ρίξουμε δήθεν τον πληθωρισμό εισάγοντας «φτηνό» χοιρινό κρέας, χρηματοδοτήσεις εισαγωγών με ευνοϊκούς όρους, απίστευτες γραφειοκρατικές διατυπώσεις, περιβαλλοντικές υπερευαισθησίες, ελληνής κατάρτιση των επιστημόνων στο χοιροτροφικό κλάδο, επιτήδριοι «παντογνώστες» που λυμαινόνται τον κλάδο, απαρχαιωμένος μηχανολογικός εξοπλισμός, βελτιώσεις και εκσυγχρονισμοί μονάδων μέσω σχεδίων χρηματοδότησης με το σταγονόμετρο. Χαριστική βοήθη η συστηματική παραπλάνηση του καταναλωτή με τα «βαφτίσια» χοιρινού κρέατος προερχομένου εξ' αλλοδαπής και πωλούμενου ως «ελληνικού»!



Για να μην τα ρίχνουμε όμως όλα στους «άλληλους» κι έχοντας το «γνώθι σ' αυτόν», κάνοντας δηλαδή την αυτοκριτική μου, θα πρέπει να πούμε ότι η δοκμοσιοφία μας, μας οδηγούσε ενίοτε σε λαθεμένες και αρτηριοσκληρωτικές αποφάσεις, η συνολική συλλογική δράση για επίλυση προβλημάτων και διεκδικήσεων δεν ήταν πάντα, στον τομέα της ιεράρχησης, η αξιολογικώς μεστότερη.

Τώρα τι κάνουμε; Στο «Ζητείται ελπίς» του Σαμαράκη είναι η απάντηση καταφατική; Σίγουρα Ναι! Υπό προϋποθέσεις!

Όσοι μείναμε στη Χοιροτροφία γίναμε σοφότεροι. Η παραγωγικότητά μας αυξήθηκε (πωλούμενοι χοίροι κατά χοιρομπρέρα). Ο συντελεστής μετατρεψιμότητας επίσης βελτιώθηκε αισθητά. Εκεί όμως που η υπεροχή μας είναι ασυναγώνιστη, είναι στον τομέα της ποιότητας.

Τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά στο εγχώριο παραγόμενο χοιρινό κρέας είναι ανυπέρβλητα. Αυτά δεν λέγονται για να ευλογήσουμε τα γένια μας. Είναι κοινός τόπος ότι έχουμε συγκριτικά πλεονεκτήματα από πλευράς κλιματολογικών συνθηκών. Τα σιτηρέσιά μας βασίζονται σε ποσοστό πάνω από 60% στους δημητριακούς καρπούς. Το γενετικό μας υλικό αξιοποιεί και άλλες φυλές (εκτός της Ladrace και Large White, χρησιμοποιούνται και οι Duroc, Hampshire κλπ.). Οι σταυλικές μας εγκαταστάσεις παρέχουν άνεση χώρου σε κάρπους και χοιρομπρέρες. Γενικεύεται η τεχνητή σπερματέγχυση. Γίνονται σημαντικά βήματα στον τομέα εφαρμογής συστημάτων διασφάλισης ποιότητας (AGRO, ISO κλπ.) και ιχνηλασιμότητας. Τα σύγχρονα σφαγεία παρέχουν υποδομές ανώτερης πιστότητας.

Ποιο είναι το ζητούμενο;

Δε θέλουμε ευνοϊκή μεταχείριση για την Ελληνική Βιομηχανική Χοιροτροφία. Οι καταναλωτές προτιμούν το ντόπιο χοιρινό κρέας για τους λόγους που παραπάνω εξηγήθηκαν. Ας μην τους κοροϊδεύουν οι κερδοσκόποι πουλώντας ξένο για ελληνικό. Η λύση απλή: να αναγράφεται στις ταμειακές μηχανές η προέλευση. Είναι το «αυγό του Κολόμβου». Στοπ! στις ελληνοποιήσεις!

Για να κλείσω όπως άρχισα, ελπίζω όσα εκτάθηκαν παραπάνω να εντάσσονται στη σφαίρα της άποψης και να μην είναι «έπεα πτερόεντα»!

Γιώργου Διδάγγελου  
Χοιροτρόφος, Γεωπόνος - Γεωργοοικονομολόγος



# Άδειες για ίδρυση νέων μονάδων

Απαιτούμενα δικαιολογητικά και υποχρεώσεις των κτηνοτρόφων



Για την ίδρυση μονάδας εκτροφής χοιρινών απαιτούνται εγκρίσεις και άδειες που έχουν σκοπό την διασφάλιση της χωροταξίας και την προστασία του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και της καλής λειτουργικότητας της μονάδας.

Πέραν των υποχρεώσεων που προβλέπει η πολλαπλή συμμόρφωση με τη νέα ΚΑΠ (προστασία των ζώων, της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος), οι χοιροτρόφοι έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν συγκεκριμένες δεσμεύσεις που προβλέπουν Οδηγίες και Κανονισμοί της Ε.Ε.

Έτσι, είναι απαραίτητη η προσαρμογή των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων στις απαιτήσεις των Οδηγιών 91/630/ΕΟΚ, 2001/88/ΕΚ του Συμβουλίου και 2001/93/ΕΚ της Επιτροπής. Επίσης, υπάρχουν υποχρεώσεις που απορρέουν από το Π.Δ. 215 ΦΕΚ 181/Α/2-7-2003. Το διάταγμα 215 αφορά εκμεταλλεύσεις που έχουν περισσότερους από 6 χοίρους ή 5 χοιρομήτρες με τα χοιρίδια τους και κρατούνται περιορισμένοι για εκτροφή και πάχυνση.

Πέραν αυτών των υποχρεώσεων υπάρχουν και αυτές που προκύπτουν

από προς την πυκνότητα στέγασης των χοίρων, του σταυλισμού των χοιρομητέρων ξηράς περιόδου σε ομάδες και επί δαπέδου εν μέρει συμπαγούς, καθώς και των διαστάσεων των στοιχείων των σχαρωτών δαπέδων, κατά κατηγορία ζώων.

Τα χοιροστάσια που κατασκευάστηκαν μετά το 2003 θα πρέπει να πληρούν όλες αυτές τις προϋποθέσεις. Όσα χοιροστάσια κατασκευάστηκαν πριν το 2003 θα έπρεπε ή θα πρέπει να προσαρμοστούν στις παραπάνω προϋποθέσεις μέχρι κάποια ημερομηνία. Η συμμόρφωση των χοιροτρόφων είναι υποχρεωτική.

Εκτός όμως αυτού θεωρούμε ότι τα οριζόμενα στο διάταγμα είναι ελάχιστα όρια και απαραίτητες ενέργειες, αν θέλουμε να έχουμε ένα καλό αποτέλεσμα. Αν επιδιώκουμε λιγότερες ασθένειες, λιγότερες απώλειες, καλύτερη μετατρεψιμότητα τροφής, καλύτερη ποιότητα προϊόντων.

Πιο συγκεκριμένα για κάθε είδος εκτροφής ισχύει:

## 1. Για εκτροφές μέχρι 6 χοίρων πάχυνσης ή μέχρι 3 χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους

Απαιτείται μόνο σχετική έγκριση από τον Νομάρχη, βάσει της Υγειονομικής διάταξης Υ1β/2000, ΦΕΚ 343 Β'/95.

## 2. Για εκτροφές από 7 έως 10 χοίρων πάχυνσης ή 4 έως 5 χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους

Απαιτείται άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας σύμφωνα με την Υγειονομική διάταξη Υ1β/2000, ΦΕΚ 343 Β'/95

## 3. Για εκτροφές από 11 έως 55 χοίρων πάχυνσης ή 6 έως 10 χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους

Απαιτούνται τα παρακάτω:

α. Έγκριση περιβαλλοντικών όρων και έγκριση για τη διάθεση των υγρών αποβλήτων από τη Νομαρχία,

β. Άδεια ίδρυσης από Δήμο ή Κοινότητα κατόπιν υποβολής μελέτης,

γ. Οικοδομική άδεια από την Πολεοδομία, εφόσον απαιτούνται νέα κτίσματα,

δ. Άδεια λειτουργίας της χοιροτροφικής επιχείρησης από το Δήμο ή την Κοινότητα.

## 4. Για εκτροφές από 56 έως 330 χοίρων πάχυνσης ή από 11 έως 60 χοιρομητέρων με τα παράγωγά τους

Απαιτούνται τα εξής: α. Έκδοση προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης από την Περιφέρεια, β. Άδεια ίδρυσης, οικοδομική άδεια και άδεια λειτουργίας χοιροτροφικής επιχείρησης, όπως στην προηγούμενη περίπτωση.

## 5. Για εκτροφές πάνω από 330 χοίρων πάχυνσης ή πάνω από 60 χοιρομητέρες με τα παράγωγά τους

Απαιτούνται άδειες και εγκρίσεις όπως και στην προηγούμενη περίπτωση με τη διαφορά ότι στη μελέτη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει να αναφέρονται συμπληρωματικά μέτρα για την εξασφάλιση της προστασίας της ατμόσφαιρας, του νερού και του εδάφους, ώστε να επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του.

## Μεσο-μακροπρόθεσμος έλεγχος ασθενειών

### Η τρίτη συνιστώσα της ανταγωνιστικότητας

Η ελληνική χοιροτροφία έχει μέλλον όσο επενδύει στην ανταγωνιστικότητά της. Ως παραγωγική δραστηριότητα, η χοιροτροφία, σε μια από τις πλουσιότερες ευρωπαϊκές χώρες, έχει μηδαμινά περιθώρια βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς της, μέσω της συμπίεσης του κόστους της εργασίας, των πάγιων ή των κεφαλαίων κίνησης. Τα μεγαλύτερα περιθώρια, για σήμερα και το προβλεπτό μέλλον, βρίσκονται στην παραπέρα συμπίεση του κόστους μέσω της συνεχούς εντατικοποίησης της παραγωγής.

Έχει επιστημονικά τεκμηριωθεί ότι ο ισχυρότερος δείκτης εντατικοποίησης είναι ο δείκτης μετατρεψιμότητας, δηλαδή ο δείκτης που αντιστοιχεί στις

απαιτούμενες μονάδες τροφής για την παραγωγή μιας μονάδας βάρους χοίρου. Είναι ένας δείκτης που καταγράφει τη συνισταμένη πορεία μιας πληθώρας παραγόντων, που σχετίζονται με τη γενετική βελτίωση, τη διαχείριση και την υγεία του πληθυσμού.

Επηρεάζεται δηλαδή από την επιλογή του κατάλληλου γενετικού υλικού και από τις υπάρχουσες κτιριακές εγκαταστάσεις, αλλά και από το επίπεδο γνώσεων των εργαζομένων στη διαχείριση και βέλτιστη διατροφή των ζώων και από το επίπεδο υγείας του ζωικού πληθυσμού. Βέβαια, σε κάθε εκτροφή, η ποσοστιαία συνεισφορά όλων των προηγούμενων στη διαμόρφωση της τιμής του δείκτη

προφανώς ποικίλλει.

Η συνολική ανταγωνιστικότητα της ελληνικής χοιροτροφίας, όμως, αποφασίζεται όχι μόνο από τον εθνικό μέσο όρο της τιμής του δείκτη αυτού, αλλά κυρίως από το εύρος της διακύμανσής του. Η διακύμανση των πιο προηγμένων χοιροτροφικών ευρωπαϊκών χωρών, από τις οποίες άλληλωςτε προέρχονται και οι ελληνικές εισαγωγές χοιρείου κρέατος είναι σημαντικά μεγαλύτερη.

Με άλλα λόγια, η ανταγωνιστικότητά μας είναι χαμηλότερη από αυτές τις χώρες όχι μόνο, γιατί η μέση τιμή του δείκτη μετατρεψιμότητας είναι μεγαλύτερη, αλλά ιδιαίτερα γιατί σε ένα σημαντικό ποσοστό (20-30%) των ελ-

ληνικών εκτροφών είναι πολύ μεγάλη. Σε αυτές τις εκτροφές με τη σημαντική υστέρηση υπάρχουν πολλά περιθώρια συμπίεσης του κόστους παραγωγής, με επένδυση στους προ-αναφερθέντες τομείς που επηρεάζουν τον δείκτη μετατρεψιμότητας.

Τα τελευταία 15 περίπου χρόνια, οι σημαντικές προσπάθειες, που αναλήφθηκαν από τη μεγαλύτερη μερίδα των ελληνικών χοιροτρόφων αποσκοπούσαν στη βελτίωση του δείκτη μετατρεψιμότητας μέσω κυρίως παρεμβάσεων στη βελτίωση του γενετικού υλικού, επενδύσεων εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων, καθώς και επιμόρφωσης του προσωπικού και λειτουργίας των πλέον σύγχρονων μεθόδων στη



διαχείριση των εκτροφών. Ήταν στην πλειοψηφία τους ιδιαίτερα επιτυχείς και είναι σήμερα η βάση της ισχυρής πεποίθησής τους ότι οι τομείς αυτοί πρέπει διαχρονικά να αποτελούν σημαντικούς πυλώνες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Στην τρίτη όμως συνιστώσα, αυτή της υγείας του ζωικού πληθυσμού, δόθηκε πολύ μικρότερη προσοχή. Στη στοχοθεσία τους βρίσκεται ο ανοσολογικός (κυρίως με την εφαρμογή εμβολιακών προγραμμάτων) ή ο φαρμακευτικός (κυρίως με την προληπτική χορήγηση αντιβιοτικών και αντιπαρασιτικών ουσιών) έλεγχος της κλινικής υγείας του ζωικού τους πληθυσμού και όχι η εκρίζωση των νοσημάτων ή/και η πρωτογενής πρόληψη της μόλυνσης των ζωικών πληθυσμών των εκτροφών τους.

Στην πλειοψηφία τους, δεν γνωρίζουν τις σύγχρονες ευκαιρίες επένδυσης στην πρώτη επιλογή (εκρίζωσης), ενώ πιστεύουν ότι η δεύτερη (η πρωτογενής πρόληψη) είναι ένα τρένο, που χάθηκε στο παρελθόν μια και οι περισσότερες εκτροφές έχουν προ πολλού μολυνθεί από μια ποικιλία νοσολογικών παραγόντων. Βρίσκονται όμως σε αντίθεση με τους χοιροτρόφους των προηγμένων χοιροτροφικά ευρωπαϊκών χωρών, που αντικειμενικά τους ανταγωνίζονται, έχοντας κατανοήσει ότι το μεσο-μακροπρόθεσμο κόστος του ελέγχου είναι πάντα μεγαλύτερο του βραχυπρόθεσμου κόστους εκρίζωσης των νοσημάτων και αυτού της διαχρονικής πρωτογενούς πρόληψης, επενδύουν σε αυτά.

Η σχετική με την εκρίζωση και πρωτογενή πρόληψη διεθνής εμπειρία, που δεν μπορεί βέβαια να αναπτυχθεί στο σύντομο αυτό σημείωμα, είναι πλούσια και μπορεί να αξιοποιηθεί. Οι δυνατότητες εναλλακτικών στρατηγικών εκρίζωσης και πρόληψης είναι πολλαπλές, συνδυαζόμενες πολλές φορές με τα σχέδια βελτίωσης του γενετικού υλικού και επενδύσεων εκσυγχρονισμού των εκτροφών.

Τώρα, είναι η κατάλληλη χρονική στιγμή να



συζητηθούν, σχεδιασθούν και να υλοποιηθούν. Η αιτιολογημένη ή και ανατιολόγητη πολλή φορές, ισχυρή κοινωνική και πολιτική πίεση εναντίον της χρήσης αντιβιοτικών και αντιπαρασιτικών στην εκτροφή των χοίρων σύντομα θα οδηγήσει στην εντεινόμενη επιβολή σημαντικών περιορισμών στη χρήση τους. Σε αυτή την προοπτική η σημερινή επένδυση στην βελτίωση του επιπέδου υγείας είναι

επένδυση και στην παραγωγή ποιοτικού, δηλαδή κυρίως ασφαλούς, και όχι μόνο ανταγωνιστικού χοιρείου κρέατος.

**Λ Λεοντίδης, Κτηνίατρος, MPVM, PhD, Διπλ. Ευρωπαϊκού Κολλεγίου Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας, Αναπληρωτής Καθηγητής Κτηνιατρικής Επιδημιολογίας Τμήμα Κτηνιατρικής, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας**

## Η εναλλακτική της βιολογικής εκτροφής

Το 2003 ο αριθμός των πιστοποιημένων χοίρων βιολογικής γεωργίας στην Ε.Ε - 15 ήταν 450.000 που αντιστοιχεί στο 0,4% του συνολικού αριθμού χοίρων. Μόνο λίγα κράτη μέλη είχαν σημαντικό μερίδιο πιστοποιημένων ζώων και ειδικότερα η Γερμανία είχε 8% και η Γαλλία 4% επί του συνόλου.

Κατά συνέπεια ο αριθμός πιστοποιημένων χοίρων βιολογικής γεωργίας παραμένει σχετικά χαμηλός. Ο σχετικά μικρός ρυθμός ανάπτυξης της οφείλεται πιθανά στο υψηλό κόστος παραγωγής οργανικού χοιρινού κρέατος το οποίο οι καταναλωτές δεν διατίθενται να πληρώσουν.

Ειδικότερα, η ανάπτυξη του συγκεκριμένου τομέα στον ελληνικό χώρο σημείωσε καθυστέρηση σε σχέση με άλλες χώρες, καθώς δεν είχε θεσμοθετηθεί εθνική νομοθεσία. Το 2005 εκτρέφονταν βιολογικά 288.815 αίγες, 216.897 πρόβατα, 126.003 γουρούνια, 144.108 πουλκερικά, 22.900 βοοειδή και 6.901 κυψέλες μελισσών.

Η διάθεση βιολογικών προϊόντων από καταστήματα και εμπόρους που πωλούν συμβατικά τρόφιμα (super market, μανάβικα, λαϊκές αγορές), συμβάλλει στην άνοδο της "αναγνωρισιμότητας" των εξεταζόμενων ειδών από τους καταναλωτές. Ένα από τα πιο σημαντικά εμπόδια για την πορεία των βιολογικών προϊόντων στην αγορά, είναι η δυσκολία των καταναλωτών να τα εντοπίσουν και

να τα αναγνωρίσουν. Εκτιμάται ότι οι προοπτικές εξέλιξης του συγκεκριμένου τομέα είναι ευνοϊκές, εφόσον δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ενημέρωση των καταναλωτών.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η σταδιακή ευαισθητοποίηση μιας μικρής αλλά αυξανόμενης μερίδας καταναλωτών πάνω σε θέματα διατροφής οδηγεί σε αύξηση της ζήτησης για βιολογικά προϊόντα. Επίσης, μεγάλη συμβολή στην ανάπτυξη της εξεταζόμενης αγοράς θα έχει η περαιτέρω διεύθυνση των βιολογικών προϊόντων στα super market.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 με βάση τον άξονα προτεραιότητας 1 (άρθρο 20) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, προβλέπεται να εφαρμοστούν δύο νέα πενταετή μέτρα στήριξης.

Τα μέτρα αυτά θα αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας της γεωργικής παραγωγής και των προϊόντων αυτής, μέσω της στήριξης:

- Των γεωργών (άρθρο 32 του Καν.(ΕΚ) αριθ. 1698/2005), που συμμετέχουν σε συστήματα για την ποιότητα των τροφίμων (π.χ. στο καθεστώς του καν. (ΕΟΚ) αρ. 2092/91) με την χορήγηση ενίσχυσης μέχρι 3000 ευρώ/ έτος και εκμετάλλευση
- Των ομάδων παραγωγών για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης των προϊόντων (άρθρο 33 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005) στο πλαίσιο των συστημάτων για την ποιότητα των τροφίμων.



# Εφαρμογή του μητρώου χοίρων

## Το ελληνικό κρέας αντιμέτωπο με τον εαυτό του

**Η** παγκόσμια κρίση με τα δημητριακά έφερε στην επιφάνεια αδυναμίες και προβλήματα, που αντιμετωπίζει ο κλάδος της ελληνικής χοιροτροφίας σε θέματα ανταγωνιστικότητας και κόστους παραγωγής. Η κρίση είναι μεγαλύτερη στην Ελλάδα έναντι των υπόλοιπων Ευρωπαϊκών χωρών, διότι η συμμετοχή των δημητριακών στα ελληνικά σιτηρέσια είναι άνω του 70%, ενώ στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες κυμαίνεται από 20-50%.

Οι προβλέψεις δείχνουν ότι τα δημητριακά θα σταθεροποιηθούν για τα επόμενα 3-4 χρόνια, σε υψηλότερα επίπεδα, σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια άρα μιλάμε για μία κατάσταση που δεν είναι πρόσκαιρη. Η χρήση υποπροϊόντων στην ελληνική χοιροτροφία τουλάχιστον προς το παρόν είναι δύσκολη αφού με τη μορφή, που υπάρχουν και αν υπάρχουν σε επαρκής και σταθερές ποσότητες είναι δύσκολη στην ξηρά διατροφή που εφαρμόζεται κατά κόρον στην Ελλάδα.

Εδώ προκύπτει και ένα δίλημμα. Ο Έλληνας καταναλωτής εμπιστεύεται το εγχώριο χοιρινό κρέας, για το λόγο ότι διατρέφεται με δημητριακούς καρπούς άρα με τη χρήση υποπροϊόντων ίσως απωλέσουμε το συγκριτικό μας πλεονέκτημα έναντι των εισαγόμενων.

Η εφαρμογή του ισοζυγίου στο κρέας που θα φτάνει έως το κρεοπωλείο με το διαχωρισμό του εγχώριου από το εισαγόμενο και την αναγραφή του στις αποδείξεις των ταμειακών μηχανών, ίσως το πιο δίκαιο αίτημα του κλάδου επί χρόνια για να σταματήσει η παραπλάνηση του καταναλωτή εις βάρος του Έλληνα κτηνοτρόφου θα φέρει το ελληνικό χοιρινό κρέας αντιμέτωπο με τον εαυτό του.

Το ελληνικό χοιρινό κρέας είναι καλύτερο από τα εισαγόμενα, διότι

τα ζώα μεγαλώνουν με δημητριακούς καρπούς άριστης ποιότητας και όχι με υποπροϊόντα αμφιβόλου βιομηχανικής προέλευσης. Επίσης, το νερό που πίνουν τα ζώα είναι άριστο ενώ στις βόρειες χώρες είναι γνωστό το πρόβλημα που υπάρχει με το νερό που καταναλώνουν τα ζώα, το οποίο παρουσιάζει μια ανομοιομορφία σε χαρακτηριστικά όπως είναι η σκληρότητα, το χρώμα και το γενετικό υλικό.

Με ποιο τρόπο λοιπόν μπορούμε να βελτιώσουμε την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων, ενώ ταυτόχρονα να εξευγενίσουμε ένα έτσι κι αλλιώς άριστο προϊόν που είναι το ελληνικό χοιρινό κρέας; Η επιτάχυνση της εφαρμογής του μητρώου χοίρων είναι πλέον επιτακτική ανάγκη για να γίνει επιτέλους μια απογραφή του πληθυσμού στη χώρα, που θα βοηθήσει στον προγραμματισμό εφαρμογών μέτρων στήριξης αλλά και στην αποφυγή ελληνοποιήσεων.

Παράταση του μέτρου δωρεάν νομιμοποιήσεων κτηνοτροφικών αυθαιρέτων κτισμάτων, η οποία όμως θα συνοδεύεται με απλούστευση των διαδικασιών έκδοσης περιβαλλοντικών αδειών για τις υπάρχουσες εκμεταλλεύσεις. Εδώ το πρόβλημα της διαχείρισης των λυμάτων και της τήρησης των περιβαλλοντικών θα λύνονταν και ουσιαστικά με τη δημιουργία ενός υψηλά επιδοτούμενου (75%) προγράμματος βελτίωσης αποκλειστικά για τη διαχείριση των λυμάτων, το οποίο μπορεί να είναι και υποχρεωτικό για τις εκμεταλλεύσεις εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος.

Ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων θα βοηθήσει στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των χοιροστασιών. Προγράμματα επιδοτούμενα υπάρχουν. Όμως



η γραφειοκρατία, τα υψηλά τραπεζικά επιτόκια έχουν κάνει τους χοιροτρόφους απρόθυμους να ενταχθούν σε επενδυτικά σχέδια.

Η επαναφορά του μέτρου της επιδότησης του γενετικού υλικού με την επέκτασή του και για τα θηλυκά ζώα αναπαραγωγής θα μπορέσει να βοηθήσει στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ομοιογενεοποίησης του τελικού προϊόντος.

Τα κρατικά εργαστήρια και οι κρατικοί κτηνίατροι να έλθουν πιο κοντά στον παραγωγό. Να προσφέρουν ανά πάσα στιγμή, αφού θα κληθούν από τον παραγωγό με χαμηλό κόστος, σωστές διαγνώσεις μέσω αιματολογικών και ιστολογικών αναλύσεων καθώς και διατροφικών, έτσι ώστε να μειωθεί η άσκοπη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων και να βοηθήσουν στη σωστή κατάρτιση ισορροπημένων σιτηρεσιών. Η ισορροπημένη διατροφή και η μείωση των κτηνιατρικών φαρμάκων θα μειώσει κατά πολύ το κόστος παραγωγής.

Αφού ξεπεραστούν τα θέματα αδει-

ών λειτουργίας και περιβαλλοντικών αδειών μπορεί να διαδοθεί η πιστοποίηση κατά AGRO που θα προσδώσει κάποιο κύρος στο ελληνικό χοιρινό κρέας αλλά πέρα από αυτό ως διαδικασία και μόνο η εφαρμογή του σε μια εκμετάλλευση δημιουργεί μια καλύτερη «παιδεία» στην παραγωγική διαδικασία.

Η χοιροτροφία είναι ένας κλάδος δυναμικός με άριστο ανθρώπινο δυναμικό, που συνεχώς βελτιώνεται, με μεγάλο κύκλο εργασιών στην Ελλάδα γύρω από την οποία ζούνε πολλά άλλα επαγγέλματα και βοηθά στην ανάπτυξη της υπαίθρου. Διανύει μια κρίση, η οποία μπορεί να προβεί καθοριστική για το μέλλον της. Για το λόγο αυτό ίσως είναι η πιο κατάλληλη στιγμή να δούμε και να βελτιώσουμε κάποια πράγματα για να μπορέσει να ανταποκριθεί σε νέα δεδομένα.

*Μπούρας Ιωάννης,  
Γεωπόνος - Ζωοτέχνος Α.Π.Θ -  
Χοιροτρόφος*

# Το πρόγραμμα Q-PORKCHAINS “απογειώνει” την ποιότητα

**Τ**ο Q-PorkChains αποτελεί ένα πενταετές ερευνητικό πρόγραμμα, το οποίο διεξάγεται υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με πρωταρχικό στόχο, τη βελτίωση της ποιότητας του χοιρείου κρέατος προς όφελος του καταναλωτή, καθώς επίσης και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της αγοράς με τη χρήση φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων.

Το πρόγραμμα έχει ως απώτερο σκοπό την ανάπτυξη και εφαρμογή καινούριων επαναστατικών μεθόδων για τη βελτίωση και τον αυστηρό έλεγχο της ποιότητας του χοιρινού κρέατος. Σκοπεύει επίσης στη δημιουργία ενός προτύπου, το οποίο, θα μπορεί να προβλέπει την ποιότητα του χοιρείου κρέατος, βασιζόμενο στο γενετικό υπόβαθρο, τα παραγωγικά χαρακτηριστικά και τις εφαρμοζόμενες τεχνολογίες από τα σφαγεία.

Η ποιότητα των χοιρείων προϊόντων αποτελεί ένα πολύπλευρο και συγχρόνως δυναμικό θέμα, άρα εύλογα κρίνεται επιτακτική η ανάγκη αύξησης αλληλά και βελτίωσης της παραγωγής προϊόντων υψηλής ποιότητας και συνεπακόλουθα, η επαρκής ενημέρωση και κατάρτιση του καταναλωτή για την αναλογική σχέση τιμής-ποιότητας. Αναμφίβολα, τα προϊόντα χοιρείου κρέατος, τα οποία διακρίνονται από υψηλή ποιότητα, θα προσφέρονται σε υψηλότερες τιμές σε σχέση με προϊόντα που έχουν παραχθεί, έχοντας ως βάση λιγότερο αυστηρά κριτήρια παραγωγής.

Ο καταναλωτής του 21ου αιώνα είναι σαφώς πιο ενημερωμένος και εκλεκτικός όσον αφορά στις διατροφικές του συνήθειες και στην ποιότητα των τροφίμων τα οποία καταναλώνει, έτσι λοιπόν η κατανάλωση τροφής δεν αποτελεί πλέον κίνηση προς ικανοποίηση των βασικών αναγκών του, αλλά ταυτίζεται με την ποιότητα και την υγιεινή και ισορροπημένη διατροφή.

Το πρόγραμμα Q-PorkChains αποτελείται από 51 εμπλεκόμενους φορείς συνεργασίας από 19 διαφορετικές χώρες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται τα πιο σημαντικά ερευνητικά ιδρύματα και βιομηχανίες χοιρείων προϊόντων σε όλη την Ευρώπη αλλά και στη Βραζιλία, Κίνα, Νότια Αφρική και Η.Π.Α. Ο προϋπολογισμός του ερευνητικού προγράμματος ανέρχεται στο ποσό των 20,7 εκατομ. ευρώ, ενώ η οικονομική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης αγγίζει τα 14,5 εκατομμύρια ευρώ, το μεγαλύτερο ποσό που έχει καταβάλει ως τώρα η ΕΕ στον τομέα της επιστήμης του κρέατος.

Το Q-PorkChains αποτελείται από 9 Πακέτα Εργασίας, τα οποία έχουν ως αντικείμενο την ανάλυση της συμπεριφοράς του καταναλωτή και των απαιτήσεων της αγοράς (Module I), το επίπεδο των παραγωγικών διεργασιών (Module II), τη βελτίωση και αναβάθμιση των προϊόντων (Module III), τη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας (Module IV), τη χρήση της μοριακής βιολογίας ως εργαλείο ελέγχου της ποιότητας του χοιρινού κρέατος (Module V) και τέλος τη χρήση της υπάρχουσας γνώσης και κατάρτισης με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας του χοιρινού κρέατος (Module VI). Στην Ελλάδα υλοποιούνται δύο Πακέτα Εργασίας (Module I και Module IV) και τα δύο από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Επιμέρους ερευνητικοί στόχοι είναι η εις βάθος ανάλυση του κλάδου της χοιροτροφίας και η εξέταση της εφοδιαστικής αλυσίδας του χοιρείου κρέατος και των προϊόντων του. Μέσω της διαδικασίας των συνεντεύξεων από ειδικά καταρτισμένους επιστήμονες και εμπειρογνώμονες επιδιώκει να συλλέξει ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία για τον τομέα παραγωγής, επεξεργασίας, μεταποίησης, και εμπορίας προϊόντων της χοιροτροφίας.

Τα στοιχεία αυτά θα αναλυθούν και θα συγκριθούν μεταξύ πέντε κρατών-μελών της ΕΕ (Ισπανία, Ουγγαρία, Ελλάδα, Γερμανία και Ολλανδία), καθώς επίσης της Κίνας και της Νότιας Αφρικής. Μετά από τη συλλογή των αποτελεσμάτων, δύο ή τρεις τυπικές εφοδιαστικές αλυσίδες ανά χώρα θα μελετηθούν εις βάθος σε θέματα τα οποία αφορούν στα εφαρμοζόμενα συστήματα διαχείρισης ποιότητας, καινοτόμα συστήματα παραγωγής κ.τ.λ.

Εν κατακλείδι, το πρόγραμμα Q-PorkChains στοχεύει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των διαρκώς αυξανόμενων προκλήσεων των σύγχρονων παραγωγικών συστημάτων, σεβόμενο τις ανάγκες του καταναλωτή και πάντα με τη χρήση μεθόδων, οι οποίες δεν είναι επιβλαβείς για το περιβάλλον.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα [www.q-porkchains.org](http://www.q-porkchains.org)

*Δρ. Ηλίας Βλάχος, Λέκτορας  
Εργαστήριο Διοίκησης Γεωργικών  
Επιχειρήσεων, Γ.Π.Α.*

**Η ανάπτυξη και εφαρμογή καινούριων επαναστατικών μεθόδων για τη βελτίωση και τον αυστηρό έλεγχο της ποιότητας του χοιρινού κρέατος είναι ο βασικός σκοπός του προγράμματος.**



# Επι-**Χοίρο**-ντας στο μέλλον



*Η «επιχειρηματική γεωργία» οφείλει έγκαιρα να αναγνωρίζει τις απαιτήσεις της αγοράς και να τις ικανοποιεί, να παράγει ότι ζητά η αγορά και όχι να διοχετεύει στην αγορά ό,τι προϊόν παράγει.*

**Η** επισκόπηση της ειδησεογραφίας του 2007 που αφορά στον κλάδο παραγωγής χοιρινού κρέατος αναδεικνύει ορισμένα γεγονότα που εκτιμάται ότι στο προσεχές μέλλον θα παίξουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην αναστροφή του κλίματος συρρίκνωσης, που φαίνεται να εδραιώνεται στον κλάδο, με βάση

τα στατιστικά στοιχεία των τελευταίων ετών.

Το πρώτο γεγονός αφορά στην απόφαση ορισμένων σημαντικών επιχειρήσεων του κλάδου να υιοθετήσουν τα εθνικά πρότυπα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, τα γνωστά Agro 3, σε κάθε κρίκο της παραγωγικής τους αλυσίδας (παραγωγή ζωοτροφών, εκτροφή χοίρων, σφαγή και τυποποίηση κρέατος).

Η απόφαση αυτή αναδεικνύει την πρόθεσή τους να εξορθολογίσουν και να επιτύχουν καλύτερο έλεγχο της παραγωγικής τους διαδικασίας, καθώς και την αγωνιώδη προσπάθεια τους να προωθήσουν, στο καταναλωτικό κοινό, ελληνικό χοιρινό κρέας πιστοποιημένης ποιότητας και με τον τρόπο αυτό να διατηρήσουν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι του αθρόα εισαγόμενου χοιρινού κρέατος άγνωστης προέλευσης και ποιότητας.

Ορισμένες από αυτές τις επιχειρήσεις όπως η Φάρμα Μπτσόπουλος, η Φάρμα ΕΦΥΡΑ, η Τσικάκης - Γιαννόπουλος ΑΕ, η Αφοί Τσιαμάκη ΑΕ κ.α. έχοντας τη συμβουλευτική υποστήριξη της Βακάκης και Συνεργάτες (η οποία υλοποίησε το τριετές πιλοτικό πρόγραμμα του AGROCERT- Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π. για την αναβάθμιση των προτύπων Agro 3) κατάφεραν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες και τις ανησυχίες, που είχαν κατά την έναρξη της εφαρμογής του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και έχουν ήδη πιστοποιηθεί ή αναμένεται να πιστοποιηθούν το προσεχές διάστημα.

Ωστόσο η δυναμική που διαμορφώνεται με την πιστοποίηση των κατετοπιωμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων είναι προς το παρόν ιδιαίτερα εύθραυστη, δεδομένου του νέου ρόλου του AGROCERT-Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π., και της προσωρινής απουσίας κατάλληλων κανόνων για την απονομή του εθνικού σήματος ποιότητας σε κάθε επιχείρηση, η οποία εφαρμόζει το πρότυπο Agro 3 (οι κανόνες αυτοί αναμένεται να εκδοθούν σε αρκετά σύντομο χρονικό διάστημα).

Το δεύτερο γεγονός αφορά στη δυνατότητα που παρέχεται από τον Αναπτυξιακό Νόμο (Ν.3299/2004) να επιχορηγηθεί το επενδυτικό κόστος ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού χοιροτροφικών μονάδων δυναμικότητας μέχρι 1.500 χοιρομητέρων.

Το μέγεθος αυτό, με βάση την εμπειρία μας, από την εκπόνηση επενδυτικών σχεδίων χοιροτροφικών επιχειρήσεων (ενδεικτικά: Χοιροτροφική Ηλείας, Χοιροτροφική Καρδίτσας, Αφοί Λειβαδίτη, Χοιροπάη ΕΠΕ κλπ), για υπαγωγή στον εκάστοτε ισχύοντα Αναπτυξιακό Νόμο εμφανίζεται για πρώτη φορά και υποδεικνύει ότι είναι στις προθέσεις της Πολιτείας να υποστηρίξει

προσπάθειες μεγέθυνσης των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων καθώς είναι πλέον σαφές ότι στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον το μέγεθος της κάθε επιχείρησης αποτελεί ένα σημαντικό προσδιοριστικό παράγοντα για τη βιωσιμότητά της και την αειφορία της, διότι έχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει με σωστό τρόπο τα θέματα, που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων (ποιότητα, κόστος, τήρηση ελάχιστων προτύπων στη διαχείριση των ζώων, περιβαλλοντική προσαρμογή).

Τα δύο γεγονότα που προαναφέρθηκαν έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό. Αναδεικνύουν και τα δύο, τη στροφή προς αυτό που ορθά αποκαλείται «επιχειρηματική γεωργία», η οποία οφείλει έγκαιρα να αναγνωρίζει τις απαιτήσεις της αγοράς και να τις ικανοποιεί, να παράγει ότι ζητά η αγορά και όχι να διοχετεύει στην αγορά ό,τι προϊόν παράγει.

Η γεωργία αυτή ενσωματώνοντας γνώση και δικτύωση απαιτεί, τουλάχιστον κατά την αρχική περίοδο, στοχοθετημένη ολοκληρωμένη συμβουλευτική υποστήριξη (για κάλυψη νομικών υποχρεώσεων, για αναβάθμιση των τεχνικών διοίκησης, για προώθηση – προβολή των προϊόντων κλπ) αλλά και συντονισμένη εφαρμογή Μέτρων Αγροτικής Πολιτικής, ώστε σε σύντομο χρονικό διάστημα να είναι σε θέση να αναπτύξει το πλήρες δυναμικό της και να διασφαλίσει αυτάρκεια της Χώρας σε χοιρινό κρέας ποιότητας, με ότι αυτό συνεπάγεται σε όρους απασχόλησης, γεωργικού εισοδήματος και ισοζυγίου γεωργικών προϊόντων.

**Δρ. Νικόλαος Διαμαντίδης,**  
**Δ/ντης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων & Έργων της Βακάκης και Συνεργάτες Σύμβουλοι Αγροτικής Ανάπτυξης ΑΕ**





**ΒΑΚΑΚΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ**  
ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

από το 1980

- Επενδυτικές Μελέτες
- Επιχειρησιακά Σχέδια
- Αναπτυξιακά Προγράμματα
- Εφαρμογές Πληροφορικής
- Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας/Ασφάλειας Τροφίμων

# Η πιστοποίηση δεν είναι συγκυρία, είναι ανάγκη της αγοράς

**Τ**ις δεκαετίες που ακολούθησαν μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, πρωταρχικός στόχος της αγροτικής παραγωγής στην Ευρώπη ήταν η κάλυψη των απαιτούμενων ποσοτήτων σε τρόφιμα και προς αυτόν τον σκοπό έγινε μεγάλη προσπάθεια. Στις μέρες έχει επιτευχθεί επάρκεια παραγόμενων ποσοτήτων, οι οποίες πολλές φορές ξεπερνούν τις απαιτούμενες δημιουργώντας πλεόνασμα. Βέβαια στην προσπάθεια μεγιστοποίησης των ποσοτήτων υπήρξαν και παρενέργειες όπως πχ οι "τρελές" αγελάδες, οι διοξίνες, η νιτρορύπανση των εδαφών, κλπ.

Οι ισορροπίες στην αγορά είναι πολύ ευαίσθητες και εύθραυστες και οι συνέπειες κάποιων συμβάντων σε διεθνές επίπεδο (παγκοσμιοποίηση) μπορεί να είναι σημαντικότητες για ολόκληρους κλάδους της οικονομίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η κρίση στον τομέα της πτηνοτροφίας, με τη γρίπη των πουλερικών η οποία κόστισε πολύ στον συγκεκριμένο κλάδο στη χώρα μας. Οι διατροφικές και περιβαλλοντικές κρίσεις προκάλεσαν αλυσιδωτές αντιδράσεις στην αγορά, οδηγώντας παράλληλα στη λήψη μέτρων, με μια σειρά αποφάσεων εκ μέρους της ΕΕ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στη νομοθεσία, παράγοντας νέους Κανονισμούς και Οδηγίες, που αποσκοπούσαν στην πρόληψη ή στη θεραπεία τέτοιων καταστάσεων με κυριότερο μέλημα την υγιεινή και την ασφάλεια των τροφίμων.

Εκτός από τις κοινοτικές και κρατικές αρχές, η ίδια η αγορά έβαλε κανόνες στην παραγωγή και εμπορία των τροφίμων θέτοντας σε εφαρμογή διάφορα ιδιωτικά πρωτόκολλα, τα οποία δεν είναι τίποτα άλλο παρά απαιτήσεις πελάτη.

Η χοιροτροφία είναι ένας κλάδος παραγωγής που στην χώρα μας αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα με κυριότερο όλων, τον ανταγωνισμό από τα εισαγόμενα κρέατα. Πολλοί είναι οι λόγοι που καθιστούν την ελληνική παραγωγή λιγότερο ανταγωνιστική (υψηλό κόστος ζωοτροφών, λιγότερο αναπτυγμένα δίκτυα, μικρή δυναμικότητα της πλειοψηφίας των χοιροτροφικών μονάδων κλπ).

Μέσα σ' αυτό το αρνητικό όμως κλίμα για την ελληνική εν γένει χοιροτροφία υπάρχει η μεγάλη δύναμή της, που δεν είναι τίποτα άλλο, από την αφοσίωση του Έλληνα καταναλωτή στο ελληνικό χοίρειο κρέας. Ο Έλληνας καταναλωτής προτιμάει να αγοράζει και να καταναλώνει ελληνικό κρέας, όντας



πρόθυμος να πληρώσει ακόμα και την αυξημένη τιμή του.

Αντικειμενικοί λόγοι όπως οι χρησιμοποιούμενες ζωοτροφές και το περιβάλλον, όπου εκτρέφονται τα ζώα είναι οι σημαντικότεροι παράγοντες που οδηγούν στην επιλογή αυτή. Το κύριο πλεονέκτημα είναι η ελληνική τους ταυτότητα. Σε μια αγορά όμως που η ιχνηλασιμότητα χάνεται, πολλές φορές δίνεται η εκαιρία σε καιροσκόπους να προωθούν στην αγορά εισαγόμενα κρέατα σαν ελληνικά, απολαμβάνοντας έτσι αφ' ενός την τιμή που πωλούνται τα ελληνικά, ασκώντας δε παράλληλα αθέμιτο ανταγωνισμό στις ελληνικές επιχειρήσεις.

Η απάντηση σε αυτό είναι η πιστοποίηση των προϊόντων. Το πιστοποιημένο προϊόν είναι επώνυμο, πλήρως ιχνηλασμένο και εκτός αυτών το πιστοποιητικό αποτελεί διαβεβαίωση προς τους καταναλωτές ότι τα προϊόντα συμμορφώνονται, με συγκεκριμένα πρότυπα και ανταποκρίνονται σε πολύ συγκεκριμένες προδιαγραφές. Με άλλα λόγια είναι όπως ακριβώς τα περιγράφει ο παραγωγός τους.

Η ίδια η πιστοποίηση αποτελεί την εγγύηση ότι εφαρμόζεται όλη η σχετική νομοθεσία. Τα πιστοποιημένα τρόφιμα είναι επώνυμα προϊόντα και μπορούν να διεκδικούν την αφοσίωση

των πελατών τους σ' αυτά. Μπορούν με την κατάλληλη σήμανση να γίνονται γνωστά οπουδήποτε κυκλοφορούν και σε μερικές περιπτώσεις η ίδια η μάρκα να χαρακτηρίζει όλα τα ομοειδή προϊόντα.

Στη χώρα μας αυτή τη στιγμή, στην χοιροτροφία μπορεί να εφαρμοστεί το πρότυπο AGRO 3 του ΟΠΕΓΕΠ με τα επιμέρους τμήματά του: AGRO 3-1 Προδιαγραφή για την παραγωγή ζωοτροφών χοιροτροφίας, AGRO 3-2 Προδιαγραφή για την εκτροφή των χοίρων, AGRO 3-3 Προδιαγραφή για τη σφαγή των χοίρων, και AGRO 3-4 Προδιαγραφή για τον τεμαχισμό, αποστέωση, επεξεργασία και τυποποίηση του χοιρινού κρέατος.

Το τελευταίο τμήμα του προτύπου, το οποίο είναι και το πιο ευαίσθητο για την ομαλή λειτουργία της αγοράς, το AGRO 3-5 αναφέρεται σε όλα τα σημεία λιανικής πώλησης και δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή στην αγορά. Επίσης τα τελευταία χρόνια, σημαντική άνθιση γνώρισε και η βιοβλογική χοιροτροφία, παράγοντας περιορισμένες μεν ποσότητες αλλά πολύ υψηλής ποιότητας χοίρειο κρέας.

Η επιτυχία της ελληνικής χοιροτροφίας είναι ζήτημα ενημέρωσης του κάθε καταναλωτή. Δεδομένης της αφοσίωσης που υπάρχει στο ελληνικό προϊόν, το μόνο που απομένει είναι να

ενημερωθεί σωστά ο αγοραστής ώστε να ψάχνει με τον κατάλληλο τρόπο για το σωστό προϊόν.

Ο καταναλωτής θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί κριτήρια επιλογής χοιρείου κρέατος και αυτά δεν μπορεί να περιορίζονται μόνο στην τιμή πώλησης, αλλά να συμπεριλαμβάνουν και δείκτες ποιότητας.

Τέτοιοι μπορεί να είναι η εμφάνιση, η συσκευασία, οι πληροφορίες πάνω στο προϊόν για τεχνικά χαρακτηριστικά, οι ημερομηνίες παραγωγής, η προέλευση κλπ. Η λύση επομένως για τον Έλληνα παραγωγό είναι προφανές ότι είναι η πιστοποίησή του.

Αυτή είναι η στρατηγική κίνηση, που θα αποτελέσει πραγματικά την προστιθέμενη αξία, που όλοι στις μέρες μας επιζητούμε. Αυτή θα είναι η εγγύηση προς τον καταναλωτή.

Η πιστοποίηση της ποιότητας στα τρόφιμα δεν είναι μόδα, δεν είναι συγκυρία και δεν θα ξεπεραστεί σε κάποιο χρονικό διάστημα, είναι ανάγκη της αγοράς και σημαντικό εργαλείο ανάπτυξης των επιχειρήσεων και αποτελεί κριτήριο αξιολόγησής τους στα μάτια των συνεργατών τους αλλά και των καταναλωτών.

**Δρ. Ηλίας Κάλφας**  
Γενικός Διευθυντής  
Φορέα Πιστοποίησης a Cert

# Η ποιοτική κατάταξη στα χοιρινά

## Θεμέλιος λίθος για την ανάκτηση αγορών και την ανάπτυξη του κλάδου της χοιροτροφίας

**Ε**νας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει το κόστος του κρέατος για τον κτηνοτρόφο, εκτός από το κόστος παραγωγής, είναι η σωστή μεταχείριση του ζώου κατά τη σφαγή και την επεξεργασία του. Στον τομέα αυτό, στη χώρα μας, επικρατεί απαράδεκτη κατάσταση και είναι κρίμα γιατί στην Ελλάδα παράγεται το πλέον εύγευστο χοιρινό κρέας, αφού οι χοίροι τρέφονται με δημητριακά κατά 70%.

Κατά την γνώμη μου, βασική αιτία αποτελεί η ανεξέλεγκτη ίδρυση σφαγείων και τυποποιητηρίων την οποία καθιστούσαν ελκυστική οι επιδοτήσεις, ενώ οι φορείς αγνοούσαν τα προβλήματα και τις δυσκολίες της λειτουργίας τους. Ήταν μια επιλογή εντελώς λανθασμένη που αυξάνει το κόστος στον τομέα αυτό και επίσης καθιστά την εγχώρια παραγωγή πιο ευάλωτη απέναντι στον ανταγωνισμό από τα εισαγόμενα χοιρινά και τις ελληνοποιήσεις ζωντανών και σφαγμένων.

Δυστυχώς τα παραπάνω βρίσκονται στην ημερήσια διάταξη και μόνο ορισμένα περιστατικά εντοπίζονται και δημοσιοποιούνται. Φυσικά, τα σφαγεία που λειτουργούν λόγω του μεγέθους και της δυναμικότητας δεν τηρούν τις όλο και πιο αυστηρές προδιαγραφές που απαιτεί η Ε.Ε. τόσο στην επεξεργασία του κρέατος όσο και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Έτσι, δημιουργείται ένα μεγάλο κενό στην αγορά με σοβαρές επιπτώσεις στην ποιότητα και στο κόστος σφαγής, ελέγχου και επεξεργασίας του κρέατος. Βέβαια, αυτό είναι λογικό από την στιγμή που κάνουμε ακριβώς το αντίθετο από αυτό που γίνεται στις πλέον προηγμένες στην χοιροτροφία χώρες.

Στη Δανία για παράδειγμα, χώρα η οποία παράγει 25 εκατ. χοιρινά ετησίως, υπάρχουν 19 σφαγεία ενώ στην Ελλάδα, χώρα που παράγει μόλις 1,5 εκατ. χοιρινά υπάρχουν 130 σφαγεία!! Για αυτήν την πρωτοφανή κατάσταση την ευθύνη φέρουμε όλοι: χοιροτρόφοι, ιδιοκτήτες σφαγείων και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

### Ποιοτική κατάταξη στα χοιρινά.

Από προηγούμενη δημοσίευση στην εβδομαδιαία εφημερίδα AGRENDA, γνωστοποιήθηκε ότι η ομοσπονδία ζωοτροφών δραστηριοποιείται έντονα στη δημιουργία

ενός πολυμετοχικού φορέα για την κατασκευή ενός σύγχρονου σφαγείου, με σκοπό να αξιοποιήσει πλήρως τα προϊόντα, που παράγονται από το χοιρινό. Ο χοίρος, από τα αρχαία χρόνια, είναι το είδος του ζώου του οποίου όλα τα μέρη είναι αξιοποιήσιμα και ωφέλιμα.

Το παραπάνω σε συνδυασμό με τις οικονομίες κλίμακος που θα επιτευχθούν θα δώσει την δυνατότητα να αξιοποιηθεί ο πλέον σύγχρονος εξοπλισμός που θα το επανδρώσει. Σε αυτό το σύγχρονο σφαγείο, εκτός από τα παραπάνω και την αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακος η οποία θα δώσει σοβαρά οικονομικά οφέλη στους παραγωγούς, ακόμα σημαντικότερο ρόλο θα παίξει η σωστή κατάταξη που θα γίνεται με τον πλέον αξιόπιστο τρόπο.

Και οι δυο αυτές διαδικασίες έχουν υψηλό κόστος και με μια μονάδα με μεγάλη παραγωγική δυναμικότητα μπορεί αξιόπιστα να τα εφαρμόσει μαζί με τα μέτρα για τα ισοζύγια και τις ταμειακές μηχανές, που εξήγγειλε ο Υπουργός Αγροτικής Ανά-

πτυξης και Τροφίμων κ. Αθ. Κοντός. Αυτά τα μέτρα θα διασφαλίσουν, από τη μια πλευρά τον παραγωγό από την γάγγραινα των ελληνοποιήσεων και από την άλλη τον καταναλωτή από τον φόβο της παραπλάνησης.

Η αξιόπιστη ποιοτική κατάταξη που μπορεί μόνο να εφαρμοσθεί με σύγχρονες μεθόδους χωρίς να αμφισβητείται η αξιοπιστία της θα είναι από τα πιο σοβαρά πλεονεκτήματα του νέου σύγχρονου σφαγείου.

### Τι ακριβώς είναι η ποιοτική κατάταξη;

Είναι ο τρόπος ή η μέθοδος αξιολόγησης του ζώου, που αρχίζει από την απόδοση του ζώντος βάρους και φτάνει μέχρι και τη μέτρηση σε ποσοστό άπαχου κρέατος, λίπους, οστών και ακόμη της ποιότητας του κρέατος και των διαφόρων μερών του. Οι μετρήσεις γίνονται ηλεκτρονικά για κάθε σφάγιο, έτσι ώστε κάθε σφάγιο να βαθμολογείται ανάλογα με τα αποτελέσματα.

Από τα αποτελέσματα της βαθμολογίας ο παραγωγός θα εισπράττει

bonus, το οποίο θα αποτελεί κίνητρο για να προσπαθεί να παράγει καλύτερης απόδοσης και ποιότητας χοιρινά που θα τον καταστήσουν πιο ανταγωνίσιμο.

Κίνητρο θα αποτελεί και για τον φορέα (σφαγείο), ο οποίος θα μπορεί να παρουσιάσει, με τη σωστή επεξεργασία ένα ποιοτικά καλύτερο προϊόν, το οποίο προφανώς και θα εκτιμηθεί και ο καταναλωτής θα είναι διατεθειμένος να δώσει έως και περισσότερα χρήματα, για κάτι που πραγματικά αξίζει.

Η ποιότητα που θα είναι επομένως και αποτέλεσμα της ποιοτικής κατάταξης όχι μόνο θα κρατήσει ζωντανή την εγχώρια παραγωγή αλλά θα την θωρακίσει και θα της δώσει την δύναμη να αναπτυχθεί. Γίνεται επομένως αντιληπτό το πόσο σπουδαία και αναγκαία είναι η εφαρμογή της ποιοτικής κατάταξης, κάτι που σήμερα λείπει παντελώς.

*Αναστάσιος Καλλέργης,  
Πρόεδρος της Ομοσπονδίας  
Χοιροτροφικών Συλλόγων Ελλάδας*





Αρκούδας Γεώργιος,  
Πρόεδρος Πανθεσσαλικού  
Συλλόγου χοιροτρόφων

# Μέσω ταμειακών μηχανών η ταυτότητα των εγχώριων κρεάτων



**Η** κτηνοτροφία στη χώρα μας λόγω του παραδοσιακού τρόπου παραγωγής της αντιμετωπίζει έντονα προβλήματα ανταγωνισμού με αποτέλεσμα οι δείκτες της να φθίνουν διαρκώς. Πέρα όμως από τον υγιή ανταγωνισμό υφίσταται τις συνέπειες του αθέμιτου ανταγωνισμού.

Έτσι, ενώ παράγουμε στη χοιροτροφία το 40% και στη βοοτροφία το 25% της εγχώριας ζήτησης, έχουμε πρόβλημα στη διάθεση της παραγωγής, η οποία υποκαθίσταται από άλλα ζώα εισαγωγής. Αυτό γίνεται γιατί στα σημεία πώλησης (κρεπωλεία, super markets) διαθέτουν ξένα κρέατα για «ελληνικά», καταστρατηγώντας τους κανόνες προέλευσης προϊόντων και παραπλανώντας τους καταναλωτές.

## Τι αγοράζει ο καταναλωτής;

Και ενώ ο καταναλωτής ζητά επίμονα τα εγχώρια κρέατα παίρνει αντί αυτών κρέατα άλλων χωρών για ελληνικά και τις ποερισσότερες φορές τα πληρώνει ακόμα και σε τιμές ακριβότερες. Το φαινόμενο αυτό έχει πάρει ανησυχητικές διαστάσεις, με αποτέλεσμα να υπάρχει αισχροκέρδεια τεράστια, να ανεβαίνει ο πληθωρισμός στη χώρα μας, να συντηρείται ένα κύκλωμα παράνομης διακίνησης («βαφτίσια» ξένων ζώων για Ελληνικά στα σφαγεία – αλληλοτοποία – τυποποιητήρια – σημεία πώλησης) και παράλληλα να συρρικνώνεται και η ελληνική παραγωγή, αφού εκτοπίζεται από την αγορά.

Αποτέλεσμα αυτών, η εκτίναξη της ελλειμματικότητας του εμπορικού γεωργικού ισοζυγίου σε ύψη ρεκόρ καθ' όσον η «αχιλλίειος πτέρνα» του κτηνοτρόφου εξακολουθεί να παραμένει η κτηνοτροφία. Σίγουρα σε μία χώρα καθαρά γεωργική, όπως η Ελλάδα, αυτά τα στοιχεία δεν μπορεί να μην ανησυχούν την Πολιτεία. Μάλιστα μετά την πρόσφατη διεύρυνση της κοινότητας, ο κίνδυνος αφανισμού της ελληνικής κτηνοτροφίας μεγιστοποιείται.

Παράδειγμα που δείχνει τη φθίνουσα

**Ενώ όλοι,  
τυποποιητές  
και έμποροι,  
διατείνονται  
ότι διαθέτουν  
«ελληνικά»  
προϊόντα,  
ο καταναλωτής,  
από πλευράς  
του, φαίνεται  
τελικά να παρα-  
πλανάται  
συστηματικά.**

πορεία της κτηνοτροφίας μας είναι η χοιροτροφία. Το 1990 κάλυπτε το 90% της εγχώριας κατανάλωσης. Σήμερα μετά βίας καλύπτει το 40%.

## Οι σφραγίδες

Η προσπάθεια της πολιτείας να προφυλάξει τόσο την παραγωγή όσο και τον καταναλωτή, με ειδικές σφραγίδες πάνω στα σφάγια αποδεικνύεται αναποτελεσματική. Η παραποίηση, η αφαίρεση, η εξαγορά τους δεν διασφαλίζει την προέλευση των προϊόντων.

Έτσι φθάσαμε στο σημείο οι πάντες (και τυποποιητές και έμποροι) να διατείνονται ότι διαθέτουν «ελληνικά» προϊόντα και ο καταναλωτής, από πλευράς του, να παραπλανάται συστηματικά. Η ανάγκη εξυγίανσης του όλου κυκλώματος εμπορίας και διάθεσης του κρέατος είναι επιτακτική και επιβάλλει την άμεση παρέμβαση του αρμοδίου.

## Απαραίτητα μέτρα

Είναι δικαίωμα του καταναλωτή να αγοράζει αυτό που επιθυμεί και παράλληλα υποχρέωση των σημείων πώλησης να καταδεικνύουν με τρόπο διασφαλισμένο την προέλευση – καταγωγή των

προϊόντων τους.

Για όλα αυτά προτείνεται η άμεση θέσπιση των παρακάτω μέτρων:

1. Σε όλα τα τιμολόγια να αναφέρεται υποχρεωτικά η προέλευση των σφαγίων.
2. Στις υπάρχουσες ταμειακές μηχανές να καθιερωθεί η υποχρεωτική αναγραφή στις αποδείξεις πώλησης της προέλευσης του κρέατος κωδικοποιημένη (π.χ. 3kg μπριζόλα «ελληνική» ή αντίστοιχα εισαγωγής) έτσι που η αντιπαραβολή του τιμολογίου αγοράς και των αποδείξεων να δίνει το επιθυμητό αποτέλεσμα.
3. Θέσπιση οργάνων ελέγχου των ανωτέρω στα οποία θα συμμετέχει και το Σ.Δ.Ο.Ε., διότι είναι τέτοια η αισχροκέρδεια που τα τυχόν αγορανομικά πρόστιμα αγνοούνται και δεν τους συνετίζουν.
4. Στους χώρους εστίασης απαιτείται υποχρεωτικός διαχωρισμός του ντόπιου κρέατος από τα κρέατα άλλης προέλευσης.

Τα μέτρα αυτά κρίνονται επιβεβλημένα για την ενίσχυση της ελληνικής παραγωγής, την αποφυγή της παραπλάνησης του καταναλωτή και συνεπώς την πτώση του τιμάρθιμου και την εξυγίανση του κυκλώματος.

Τα μέτρα αυτά κρίνονται επιβεβλημένα για την ενίσχυση της ελληνικής παραγωγής, την αποφυγή της παραπλάνησης του καταναλωτή και συνεπώς την πτώση του τιμάρθιμου και την εξυγίανση του κυκλώματος.

## Ταυτότητα και σήμα ελληνικό

Δεδομένου δε ότι το μέλλον των Ελληνικών προϊόντων κρίνεται από την ταυτοποίησή τους μέσω οργανισμών, τα ανωτέρω αποτελούν προϋπόθεση αυτού του συστήματος. Αλλιώς θα υπάρξει αδυναμία προώθησης των προϊόντων με ταυτότητα στα σημεία πώλησης, διότι τότε θα πωλούνται κρέατα άλλων χωρών όχι μόνο για «ελληνικά», όπως συμβαίνει μέχρι τώρα, αλλά και με σήμα και ταυτότητα ελληνικά.

Τα προτεινόμενα αυτά μέτρα περιλαμβάνονται και στην οδηγία 2000/13/Ε.Κ., άρθρο 3 σημείο 8, όπου δίνεται το δικαίωμα σε όλες τις χώρες – μέλη της κοινότητας ορισμού πρόσθετων μέτρων για τη διασφάλιση τύπου καταγωγής ή προέλευσης τροφίμων.



# Είναι εδώ και έχει μέλλον

**Σ**το επίκεντρο, δεδομένων των τελευταίων εξελίξεων στη διεθνή και εγχώρια αγορά, βρίσκεται αυτή την περίοδο η ελληνική χοιροτροφία. Το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας παραγωγής χοιρινού κρέατος συγκεντρώνεται στις περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Στερεάς Ελλάδας-εκτός της Αττικής, Θεσσαλίας, Δυτικής Ελλάδας, και Αν. Μακεδονίας/Θράκης.

Ειδικότερα, το 2004 παρήχθησαν στην Κεντρική Μακεδονία 24.466 τόνοι χοιρινού κρέατος (μερίδιο 18% επί του συνόλου) και στην Ήπειρο 21.491 τόνοι (μερίδιο 15,8%). Ακολουθεί η Θεσσαλία με μερίδιο παραγωγής 14,4% και η Στερεά Ελλάδα με ποσοστό 12%. Οι περιφέρειες αυτές κάλυψαν από κοινού το 70,1% της συνολικής εγχώριας παραγωγής χοιρινού κρέατος κατά το 2004.

Σημαντική μείωση (σε απόλυτες τιμές) παρουσιάστηκε κατά την εξεταζόμενη περίοδο στην παραγωγή της Στερεάς Ελλάδας, η οποία από 23.365 τόνους το 2000 διαμορφώθηκε σε 16.260 τόνους το 2004, καθώς και στην περιοχή της Πελοποννήσου. Ωστόσο, αύξηση της

παραγωγής για την περίοδο 2000-2004 εμφάνισαν οι περιφέρειες Θεσσαλίας, Αττικής και Δυτικής Μακεδονίας.

Οι επιχειρήσεις εκτροφής χοίρων και παραγωγής χοιρινού κρέατος είναι κυρίως μικρομεσαίου μεγέθους. Η παραγωγική τους δυναμικότητα είναι αξιόλογη και καλύπτουν το 37%-38% περίπου των αναγκών της ελληνικής αγοράς. Αρκετές από αυτές τις επιχειρήσεις διαθέτουν σφαγείο (για αποκλειστική χρήση ή μη).

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ, ο αριθμός των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων για το έτος 2005 ήταν 44.302, αυξημένος κατά 5% σε σχέση με το 2003 (42.162), ενώ το 1999 έως 2003 η αύξηση ήταν της τάξεως του 16,3%.

## Το εμπόριο

Η εισαγόμενη ποσότητα χοιρινού κρέατος εμφάνισε πτωτική τάση την περίοδο 2002-2005, από τους 170 χιλ. στους 162 χιλ. τόνους, με εξαίρεση το έτος 2005, που αυξήθηκε κατά 22%. Το ποσοστό συμμετοχής της εν λόγω κατηγορίας κρέατος επί των συνολικών εισαγωγών κυμάνθηκε μεταξύ του 38,5% - 46,0%, παρουσιάζοντας σημαντική



διακύμανση.

Οι εισαγωγές από χώρες της ΕΕ αφορούν κυρίως στο νωπό χοιρινό, ενώ οι ποσότητες του κατεψυγμένου κρέατος και των βρώσιμων παραπροϊόντων χοιροειδών κυμαίνονται σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα. Η Ολλανδία είναι η κυριότερη χώρα προέλευσης χοιρινού κρέατος και ακολουθούν η Γαλλία και η Γερμανία.

Από το 2002 μέχρι το 2005 οι εξαγωγές αυξήθηκαν από τους 5,4 χιλ. τό-

νους στους 8,2 με εξαίρεση το 2003 που καταγράφηκε μείωση στην παραγωγή (2.900 τόνοι). Το ποσοστό συμμετοχής του χοιρινού κρέατος επί των συνολικών εξαγόμενων ποσοτήτων κρέατος, την ίδια περίοδο μειώθηκε στο 26%.

Το ποσοστό συμμετοχής του χοιρινού κρέατος επί της συνολικής κατανάλωσης, τα τελευταία χρόνια δείχνει να έχει σταθεροποιηθεί περίπου στο 35 % περίπου.

- **ΠΑΝΙΣΧΥΡΟ ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΟ ΧΩΡΟΥ**  
Για την απολύμανση θαλάμων εκτροφής χοιροστασίων, εξοπλισμού και ασημάτων.
- **ΙΟΚΤΟΝΟ - ΒΑΚΤΗΡΙΟΚΤΟΝΟ - ΜΥΚΗΤΟΚΤΟΝΟ**  
ΙΟΝ: Aujeszky, Classical swine fever, Porcine circovirus type II, PRRS, Foot and mouth disease  
ΒΑΚΤΗΡΙΩΝ: Mycoplasma, Salmonella, Pseudomonas, Streptococcus, E.Coli, Staphylococcus  
ΜΥΚΗΤΩΝ: Aspergillus, Candida, Fusarium, Penicillium, Trichophyton
- **ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ 4 ΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ**  
Συνδυασμός δύο τεταρτοπαγών ενώσεων του αμμωνίου, γλυκερολδεΰδης και αλκοόλης.
- **ΜΑΚΡΑΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ**  
Συνεχίζει να δρα για πολλές ώρες μετά την εφαρμογή του στις επιφάνειες.
- **ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ**  
Πολύ συμπυκνωμένο : περιέχει 522 g δραστικών συστατικών / λίτρο.
- **ΠΟΛΥΠΛΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ**  
Με ψεκασμό, καπνισμό ή σφραγισμό.
- **ΑΣΦΑΛΕΙΑ**  
Ασφαλές για τον άνθρωπο και τα ζώα, μη διαβρωτικό για τον εξοπλισμό και φιλικό προς το περιβάλλον (περισσότερο από 90% βιοσπαιοδομήσιμο).



**CID LINES**  
INNOVATIVE HYGIENE SOLUTIONS

[www.virocid.com](http://www.virocid.com)

**Γ. ΚΩΛΕΤΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε**

Ήρας 8, 177 78 Ταύρος Αττικής • Τηλ : 210 3468304 • Fax : 210 3457039 • e-mail: [copharm@otenet.gr](mailto:copharm@otenet.gr)

**COPHARM**

## Στυλιανός Δεληγιώργης, Καθηγητής Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

# Πρόοδος μεν, περιθώρια βελτίωσης δε



**Τ**ις συνθήκες εκείνες που συνθέτουν το σκηνικό της μεγάλης προόδου, που έχει καταγράψει τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, ο κλάδος της χοιροτροφίας, κυρίως εξαιτίας της νέας γενιάς χοιροτρόφων, ανέλιξε στις Εισροές ο κ. Στυλιανός Δεληγιώργης, Καθηγητής στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, επισημαίνοντας παράλληλα την ύπαρξη σημαντικών περιθωρίων βελτίωσης, μετά και τη δυναμική είσοδο στον κλάδο της βιολογικής παραγωγής αλλά και την έμφαση που δίνεται πλέον στην ευζωία των χοίρων.

«Η προστασία του περιβάλλοντος δεν είναι τόσο θέμα μεγέθους της εκμεταλλεύσεως όσο θέμα συνειδητοποίησης των παραγωγών μας σε θέματα

που αφορούν στο περιβάλλον.

Ως προς την οικονομική απόδοση, δεν πιστεύω ότι υπάρχει άριστο ή ελάχιστο μέγεθος. Μία μικρή εκμετάλλευση - οικογενειακής μορφής - μπορεί άριστα να αποτελέσει πηγή πρόσθετου εισοδήματος, για έναν παραγωγό και να εμφανίζει θετικό οικονομικό αποτέλεσμα. Η περιορισμένη αποδοτικότητα των μικρών εκμεταλλεύσεων οφείλεται κυρίως στην έλλειψη φροντίδας και ενημέρωσης των μικρών παραγωγών μας, οι οποίοι δεν έχουν την ευχέρεια ενημέρωσης που έχουν οι οικονομικά ισχυρότεροι.

Από την άλλη πλευρά, οι παραγωγοί αυτοί παραμένουν μόνοι στην αγορά - χωρίς να σχηματίζουν ομάδες - με αποτέλεσμα τη σχετική αύξηση του κόστους παραγωγής

τους», εξηγεί χαρακτηριστικά ο κ. Στ. Δεληγιώργης, μετά από σχετική ερώτηση των Εισροών αναφορικά με το ποιο πρέπει να είναι το κατάλληλο μέγεθος της χοιροτροφικής επιχείρησης, ως προς την οικονομική απόδοση και σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος.

### Σιτηρέσια

Όσον αφορά στην ποιότητα των σιτηρεσίων ο καθηγητής αναφέρει ότι «είναι γεγονός ότι ένα πολύ μεγάλο μέρος της χρησιμοποιούμενης από τους χοιροτρόφους τροφής παρασκευάζεται με επιστημονικό τρόπο, καθιστώντας την κατάλληλη για τη μεγιστοποίηση της παραγωγικότητας των χοίρων» για να συμπληρώσει λίγο αργότερα ότι «δεν είναι δυνατή η γνώση της ποιότητας των τροφών εάν δεν γίνουν οι απαιτούμενοι έλεγχοι».

Όσο για τα στελέχη των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων ο κ. Δεληγιώργης επισημαίνει χαρακτηριστικά: «Ίσως η ενημέρωση από κατάλληλους φορείς και όχι από κάποιες εμπορικές επιχειρήσεις πώλησης προμηθειών, βελτιώνει σημαντικά το επίπεδο των στελεχών των χοιροτροφικών αυτών εκμεταλλεύσεων».

### Υπερσφαγείο

Ως σχέδιο όχι μόνο ανεφάρμοστο αλλά και επικίνδυνο κρίνει το εγχείρημα δημιουργίας ενός και μοναδικού βιομηχανικού σφαγείου - τεμαχιστηρίου - τυποποιητηρίου χοιρείου κρέατος που θα εξυπηρετεί όλη την Ελλάδα, ο κ. Δεληγιώργης, καθώς η πεποίθησή του είναι η εξής: «Τα ήδη υπάρχοντα πολλά ιδιωτικά σφαγεία μπορεί να αποτελέσουν τη βάση για την ευρύτερη οργάνωση του τεμαχι-

**Η ενημέρωση από κατάλληλους φορείς και όχι από εμπορικές επιχειρήσεις πώλησης προμηθειών, θα βελτιώνει σημαντικά το επίπεδο των στελεχών των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων.**

σμού και τυποποίησης του ελληνικού χοιρινού κρέατος».

### Ελεύθερη εκτροφή εγχώριας φυλής

«Υπάρχει προοπτική ανάπτυξης της ελεύθερης εκτροφής της εγχώριας φυλής ή των διασταυρώσεων της, αλλά θα πρέπει να μελετηθεί σωστά η ανάπτυξη της μορφής της εκτροφής αυτής, με ταυτόχρονη προώθηση στην αγορά του παραγόμενου προϊόντος ως προϊόν ποιότητας, ώστε να απολαμβάνει υψηλότερες τιμές και εκτίμησης από το αγοραστικό κοινό» επισημαίνει ο καθηγητής. Και καταλήγει πως «η συνεργασία μεταξύ των χοιροτρόφων σε θέματα τεχνολογίας και εμπορίας δεν δημιουργεί σχέσεις ανταγωνισμού, αλλά εξασφαλίζει την ανάπτυξη του κλάδου».



# ***Draxxin – Το μοναδικό ενέσιμο αντιβιοτικό για την προφύλαξη του Αναπνευστικού Συνδρόμου του Χοίρου***

ΜΕΧΡΙ 15 ΜΕΡΕΣ  
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ



 **Draxxin**<sup>®</sup>

Αποτελεσματικότητα μακράς διάρκειας έναντι Α.Σ.Χ.

Μελέτες - Κατασκευές - Εξοπλισμοί Κτηνοτροφικών & Πτηνοτροφικών Μονάδων



Οι πιο ολοκληρωμένες προτάσεις της αγοράς.



Προκατασκευασμένα μεταλλικά κτίρια από γαλβανισμένο σκελετό